

ข่าวเนติบัณฑิตยสภา

ศูนย์ประชาสัมพันธ์เนติบัณฑิตยสภา / THE BAR ASSOCIATION INFORMATION CENTER

เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ปีที่ ๓๘ ฉบับที่ ๓๙๑ ■ โทร. ๐ ๒๕๘๗ ๖๘๑๐, ๐ ๒๕๘๗ ๖๘๐๑-๗

<http://www.thethaibar.or.th>

๒๐ กุมภาพันธ์ วันทนายความ

ข่าว เนติบัณฑิตยสภา

ประชุมคณะกรรมการเนติบัณฑิตยสภา ครั้งที่ ๑๐๒๘

นายพศว์จรรย์ กนกนาก อุปนายกเนติบัณฑิตยสภา คนที่ ๑ ทำหน้าที่ประธานในการประชุมคณะกรรมการเนติบัณฑิตยสภา ครั้งที่ ๑๐๒๘ โดยมีนายชาติรี สุวรรณิน เลขาธิการเนติบัณฑิตยสภา และคณะกรรมการเนติบัณฑิตยสภา เข้าร่วมประชุมเพื่อรับทราบผลการดำเนินงานของเนติบัณฑิตยสภาและพิจารณาการรับสมัครสมาชิกเนติบัณฑิตยสภา ประจำเดือนมกราคม ๒๕๖๕ ณ ห้องประชุมมหาวชิราวุธ ชั้น ๒ อาคารเนติบัณฑิตยสภา เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

เนื่องจากปก

วันทนายความ

ว่าที่ร้อยตรี ดร.ถวัลย์ รุยาพร*

“ทนายความ” เป็นอาชีพที่อยู่กับสังคมไทยมานาน ปรากฎหลักฐานตั้งแต่สมัยอยุธยา เป็นราชธานี ส่วนอาชีพทนายความยุคใหม่ตามหลักสากลได้เริ่มต้นพร้อมกับการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมเมื่อ ร.ศ. ๑๑๐ (พ.ศ. ๒๔๓๔) โดยมีทบัญญัติเกี่ยวข้องกับทนายความไว้ในพระราชบัญญัติจัดการศาลในสนามสถิตย์ยุติธรรม ร.ศ. ๑๑๑ (พ.ศ. ๒๔๓๕)

ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ได้มีการตราและประกาศใช้พระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๔๕๗ พระราชบัญญัติฉบับนี้จึงถือว่าเป็นกฎหมายที่ฉบับแรกที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพทนายความโดยเฉพาะและพัฒนาเรื่อยมาอีกหลายฉบับ ทั้งพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๔๗๗ พระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๔๘๑ พระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๔๘๓ พระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๕๐๘ และการแก้ไขเพิ่มเติม

* นายกสภาทนายความ

อ่านต่อหน้า ๔

ข่าวเนติบัณฑิตยสภา

เดือน กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ปีที่ ๓๔ ฉบับที่ ๓๙๑

สารบัญ

- ๒ ข่าวเนติบัณฑิตยสภา
- ๓ สารบัญ รายชื่อผู้จัดทำ เนื่องจากปก
- ๔ เนื่องจากปก
- ๕ ปัญหาจากข้อหาเรียกกฎหมายที่น่าสนใจ
- ๙ เจาะฎีกาเด่น
- ๑๒ ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย
- ๑๖ วิเคราะห์ข้อสอบกฎหมาย : วิธีการตอบและตัวอย่าง
- ๑๙ บทความ “ข้อสังเกตการใช้ระบบบันทึกคำพยาน ด้วยภาพและเสียงในคดีอาญา”
- ๒๒ มุมข่าว
- ๒๓ ข่าวเนติบัณฑิตยสภา
- ๒๔ บรรณาธิการแถลง

คณะผู้จัดทำ อำนวยการประชาสัมพันธ์ ประธานฝ่ายอำนวยการ นายปรเมศวร์ อินทรชุมนุม รองประธานฝ่ายอำนวยการ

- นายกฤษฎา บุญสมิต ฝ่ายอำนวยการ ● นายพงศ์พิเชษฐ์ จันทร์พริก ● นางสาวสุภาภรณ์ ไชยประณะ ● นายทรงพล สุวรรณพงศ์
- นางสาวฐษา เหมเวช ● ผศ.ดร.ศรีพัชรา สิทธิกำจร ● นายเชษฐ สุขสมเกษม กองบรรณาธิการ บรรณาธิการ นายกฤษฎา บุญสมิต
- ผู้ช่วยบรรณาธิการ ผศ.ดร.สมหมาย จันทร์เรือง ● นายรังสิชัย บรรณกิจวิจารณ์ ● นายมนต์ชัย ชนินทรลีลา ● นายอำนาจ เนตยสุภา
- นายทีปกร โกมลพันธ์พร ● นางสาวสิตานันท์ ศรีวรรค ● นายนิธินันท์ บุรณะเจริญรักษ์ ● นายนิธิพัฒน์ สินเพ็ญ ฝ่ายดำเนินการ
- นางพรรณวริน แดงอ่อน ● นายสิทธิฤทธิ์ ไสวิณณะ ● นางสาวสนา เกตุแห่ง ทะเบียณ จัดส่ง ● นางสาววิศรา สุขโสภี

บทความหรือข้อคิดเห็นใด ๆ ที่ปรากฏในข่าวเนติบัณฑิตยสภาเป็นผลงานของผู้เขียนโดยเฉพาะ กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย

เมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๐ นายความทั่วประเทศได้รวมตัวกันและก่อตั้ง “สมาคมทนายความ” เพื่อให้เป็นองค์กร ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของทนายความทั่วประเทศ ในการบำเพ็ญประโยชน์ต่อประชาชนและสังคมส่วนรวม ทั้งเอื้ออำนวยผลประโยชน์ดูแลสวัสดิการแก่ทนายความด้วยกัน โดย มีนายชมพู อรรถจินดา เป็นนายกสมาคมสภาทนายความฯ คนแรกตั้งนั้น ผู้ประกอบวิชาชีพทนายความจึงถือเอาวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ของทุกปีเป็น “วันทนายความ” ตลอดมาจนถึงปัจจุบัน

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ นายมารุต บุณนาค เป็นนายกสมาคมทนายความแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติทนายความ เข้าสู่การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (ในยุคนั้น) แต่ยังไม่มีการพิจารณาเพราะเหตุสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ยุบลง และเมื่อมีรัฐสภาชุดใหม่ในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ นายมงคล สุนทรชจร อุปนายกสมาคมทนายความและเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติเพื่อจัดตั้งสภาทนายความ (ฉบับของอาจารย์มารุต) ต่อสภาผู้แทนราษฎร แต่ก็มีอันต้องยุติไปเพราะมีการยุบสภาก่อนที่จะได้มีการออกเป็นกฎหมาย

ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๖ ได้มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติทนายความ ขึ้นอีกครั้งโดยมี ๓ ร่างฯ ในขณะนั้น ฉบับแรกเป็นร่างฯ ของกระทรวงยุติธรรม โดยมีนายโสภณ รัตนากร ปลัดกระทรวงยุติธรรมในขณะนั้นเป็นประธานในการยกร่าง ฉบับที่สองเป็นร่างฯ ที่เสนอโดยนายมารุต บุณนาค นายชวน หลีกภัย และนายสุทัศน์ เงินหมื่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในขณะนั้น และฉบับที่สามเป็นร่างฯ ของนายปิยะฉัตร วัชรภรณ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งท้ายสุดก็ผ่านขั้นตอนทางนิติบัญญัติจนเป็น พระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๕๒๘ เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๘ ซึ่งถือเอาเป็นวันสถาปนาทนายความ

พระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๕๒๘ มีจำนวน ๙ หมวด ๘๙ มาตรา ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของสภาทนายความ สมาชิกและสิทธิหน้าที่ของสมาชิก คณะกรรมการสภาทนายความและอำนาจหน้าที่ การจดทะเบียนและรับใบอนุญาตให้เป็นทนายความ มรรยาททนายความ สวัสดิการของทนายความ และที่สำคัญคือการให้ความช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย โดยเฉพาะโครงการทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจ

พระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๕๒๘ มีสาระสำคัญในเรื่องการบริหารจัดการโดยสภาทนายความที่มีกรรมการบริหารมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของสมาชิกทั่วประเทศ การออกใบอนุญาตและควบคุมใบอนุญาตโดยสภาทนายความ พระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๕๒๘ ที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันกล่าวไว้ว่าเป็นกฎหมายฉบับแรกที่ให้ทนายความบริหารกันเองดูแลกันเอง สมาชิกสามารถเลือกตั้งผู้บริหารสภาทนายความได้จากการเลือกตั้งโดยตรง สภาทนายความสามารถออกใบอนุญาตและควบคุมมรรยาททนายความได้เอง ซึ่งต่างจากกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทนายความในฉบับก่อน ๆ ที่อำนาจในส่วนนี้ไม่ได้อยู่กับทนายความการเลือกตั้งนายกและกรรมการสภาทนายความเป็นการเลือกตั้งจากสมาชิกสภาทนายความทั่วประเทศเป็นต้นมา ในปี พ.ศ. ๒๕๒๙ ต่อมาวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๓ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สภาทนายความอยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์ นับแต่นั้นมาสภาทนายความจึงได้ใช้นามอันเป็นมงคลว่า “สภาทนายความ ในพระบรมราชูปถัมภ์” (Lawyers Council of Thailand Under The Royal Patronage) โดยในปัจจุบัน ว่าที่ร้อยตรี ดร.ถวัลย์ รุยาพร เป็นนายกสภาทนายความ คนที่ ๖

ภาพหน้าปก

- สภาทนายความ ในพระบรมราชูปถัมภ์
- Tomislav Jakupc จาก Pixabay.

การจัดการมรดกชาวต่างชาติ ซึ่งมีทรัพย์สินมรดกอยู่ในประเทศไทย**

ข้อเท็จจริง

โรงพยาบาล ข. ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงาน ก. ได้ให้การรักษายาบาลผู้ป่วยชาวต่างชาติชื่อ Mr. A อายุ ๘๑ ปี สัญชาติอังกฤษ โดยเข้ารับการรักษายาบาลประเภทผู้ป่วยในตั้งแต่วันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๒ และได้เสียชีวิตเมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ มีคำรักษาพยาบาลและค่าเก็บรักษาศพค้างชำระเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๓๖๒,๖๔๕.๐๒ บาท ซึ่งเพื่อนชาวไทยได้นำสมุดบัญชีเงินฝากธนาคาร ค. ของ Mr. A ที่มียอดเงินในบัญชีจำนวน ๔๖๓,๐๒๑.๘๑ บาท มามอบให้โรงพยาบาล ข. เพื่อจัดการค่าใช้จ่ายโรงพยาบาล ข. ได้ประสานไปยังธนาคารและได้รับแจ้งว่าต้องให้ทายาทนำคำสั่งศาลมาแสดงเพื่อเบิกเงินและปิดบัญชีดังกล่าว จากการตรวจสอบ Mr. A ผู้ตายไม่ได้ทำพินัยกรรมและไม่พบทายาทพำนักในประเทศไทยญาติซึ่งเป็นพี่สาวอาศัยอยู่ที่ประเทศสหรัฐอเมริกาไม่สะดวกเดินทางมาประเทศไทยเพื่อจัดการมรดกของผู้ตาย

ข้อหาหรือ

สำนักงาน ก. จึงขอหารือว่ากรณีที่ผู้ตายไม่มีทายาทในประเทศไทย สำนักงาน ก. ในฐานะเจ้าหนี้สามารถดำเนินการอย่างไร หรือมีแนวทางในการดำเนินการอย่างไร เพื่อนำเงินในบัญชีเงินฝากของผู้ตายมาชำระค่ารักษาที่ค้างจ่ายดังกล่าว

คำวินิจฉัยของสำนักงานอัยการสูงสุด

สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า Mr. A สัญชาติอังกฤษ อายุ ๘๑ ปี ได้เข้ารับการรักษายาบาลเจ็บป่วยที่โรงพยาบาล ข. สังกัดสำนักงาน ก. เมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๒ และถึงแก่ความตายเมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ โดยไม่ปรากฏว่าได้ทำพินัยกรรมไว้และไม่พบทายาทพำนักอยู่ในประเทศไทย ทายาทโดยธรรมได้แก่พี่สาวพำนักอยู่ที่ประเทศสหรัฐอเมริกาจึงไม่สามารถเดินทางมาประเทศไทย ดังนั้น จึงเป็นกรณีที่ทำทายาทไม่สามารถที่จะจัดการหรือมีเหตุขัดข้องในการจัดการมรดก หรือในการแบ่งปันมรดก และหากไม่มีผู้จัดการมรดกอยู่ตราบดี เจ้าหนี้ของผู้ตายย่อมไม่สามารถบังคับชำระหนี้ของตนได้ สำนักงาน ก. จึงถือเป็นผู้มีส่วนได้เสียในฐานะเจ้าหนี้ค่ารักษาพยาบาลมีสิทธิร้องขอต่อศาลให้ตั้งสำนักงาน ก. หรือเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ก. เป็นผู้จัดการมรดกเพื่อนำเงินในบัญชีเงินฝากของผู้ตายตามสมุดบัญชีธนาคาร ค. ซึ่งมียอดเงินในบัญชีจำนวน ๔๖๓,๐๒๑.๘๑ บาท มาชำระค่ารักษาพยาบาลที่ค้างจ่ายแก่สำนักงาน ก. เพื่อประโยชน์แก่กองมรดกของผู้ตายตามพฤติการณ์และโดยคำนึงถึงเจตนาของเจ้ามรดกได้ ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๗๑๓^๑

* อัยการพิเศษฝ่ายสัญญาและหารือ ๒ สำนักงานที่ปรึกษากฎหมาย สำนักงานอัยการสูงสุด

** ส่วนข้อหารือสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานที่ปรึกษากฎหมาย เลขรับที่ ท.๑๐๓/๒๕๖๔

๑ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๑๗๑๓ ทายาทหรือผู้มีส่วนได้เสียหรือพนักงานอัยการจะร้องต่อศาลขอให้ตั้งผู้จัดการมรดกก็ได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อเจ้ามรดกตาย ทายาทโดยธรรมหรือผู้รับพินัยกรรมได้สูญหายไป หรืออยู่นอกราชอาณาจักร หรือเป็นผู้เยาว์

(๒) เมื่อผู้จัดการมรดกหรือทายาทไม่สามารถ หรือไม่เต็มใจที่จะจัดการ หรือมีเหตุขัดข้องในการจัดการ หรือในการแบ่งปันมรดก

(๓) เมื่อข้อกำหนดพินัยกรรมซึ่งตั้งผู้จัดการมรดกไว้ไม่มีผลบังคับได้ด้วยประการใด ๆ

การตั้งผู้จัดการมรดกนั้น ถ้ามีข้อกำหนดพินัยกรรมก็ให้ศาลตั้งตามข้อกำหนดพินัยกรรม และถ้าไม่มีข้อกำหนดพินัยกรรม ก็ให้ศาลตั้งเพื่อประโยชน์แก่กองมรดกตามพฤติการณ์และโดยคำนึงถึงเจตนาของเจ้ามรดก แล้วแต่ศาลจะเห็นสมควร

หมายเหตุ

๑. มาตรา ๑๖๐๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ได้บัญญัติให้กองมรดกของผู้ตายได้แก่ ทรัพย์สินทุกชนิดของผู้ตาย ตลอดทั้งสิทธิ^๒ หน้าที่และความรับผิดชอบต่าง ๆ เว้นแต่ตามกฎหมายหรือว่าโดยสภาพแล้ว เป็นการเฉพาะตัวของผู้ตายโดยแท้

ทรัพย์สิน/ สิทธิเรียกร้องที่เป็นมรดกนั้นต้องเป็นของผู้ตายอยู่ก่อนตายหรือในขณะที่ถึงแก่ความตาย หากได้มาหลังจากถึงแก่ความตายไปแล้ว เช่น เงินสังฆารานุเคราะห์ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๔๐๑/๒๕๑๕), เงินบำนาญตกทอด (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๑๒๕/๒๕๔๔, ๑๐๕๖/๒๕๒๕, ๘๗๖/๒๕๒๕, ๑๕๘๖/๒๕๑๗ และ ๖๓๕/๒๕๑๖) เงินฌาปนกิจสงเคราะห์ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๗๗๖/๒๕๔๕) เงินชดเชยที่เกิดจากความตาย (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๗๑๔/๒๕๔๒) เงินตามสัญญาประกันชีวิต (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๒๑/๒๕๕๔, ๙๗๕๐/๒๕๔๔, และ ๔๗๑๔/๒๕๔๒) ไม่ถือเป็นมรดกของผู้ตาย

อย่างไรก็ดี ในกรณีของค่าสินไหมทดแทนตามเงื่อนไขกรมธรรม์ประกันภัย สิทธิได้รับจัดที่ดินและ

การชดเชยตามมติคณะรัฐมนตรี รวมทั้งเงินสังฆารานุเคราะห์ ซึ่งไม่ถือเป็นมรดกของผู้ตายนั้น ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๖๒๓/๒๕๕๙, ๑๑๔๘๖/๒๕๕๖ และ ๒๔๐๑/๒๕๑๕ (ประชุมใหญ่)^๓ ศาลฎีกาได้วินิจฉัยโดยนำประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๖ ลักษณะมรดก มาปรับใช้ในฐานะเป็นบทกฎหมายใกล้เคียงอย่างยิ่ง โดยศาลฎีกาเห็นว่าสิทธิดังกล่าวควรตกทอดให้แก่ทายาทเสมือนหนึ่งเป็นทรัพย์มรดก

๒. ในส่วนของความรับผิดชอบที่ตกทอดแก่ทายาทนั้น ตามมาตรา ๑๖๐๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทายาทต้องรับผิดชอบไม่เกินกว่าทรัพย์มรดกที่ตกทอดให้แก่ตน ดังนั้น หากผู้ตายมีแต่หนี้สินและไม่มีทรัพย์มรดกใด ทายาทก็ไม่ต้องรับผิดชอบในหนี้สินนั้น

๓. ตามมาตรา ๑๗๑๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ผู้ที่มีสิทธิร้องต่อศาลขอให้ตั้งผู้จัดการมรดก ได้แก่ (๑) ทายาท (๒) ผู้มีส่วนได้เสีย (๓) พนักงานอัยการ โดยทายาทที่มีสิทธิร้องต่อศาลขอให้ตั้งผู้จัดการมรดก ได้แก่ ทายาทโดยธรรมตามมาตรา ๑๖๒๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และผู้รับพินัยกรรมส่วนผู้มีส่วนได้เสียที่มีสิทธิร้องขอให้ตั้งผู้จัดการมรดกนั้น

^๒ สิทธิอันเป็นมรดก เช่น สิทธิครอบครองที่ดินซึ่งยังไม่มีการออกโฉนดหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ตาม พ.ร.บ. จัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๙๑๖/๒๕๖๓, ๓๙๑๗/๒๕๖๓)

^๓ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๖๒๓/๒๕๕๙ ส. เป็นผู้เอาประกันภัยสัญญาประกันภัยอุบัติเหตุไว้กับจำเลย โดยระบุให้ธนาคาร ก. เป็นผู้รับประโยชน์ต่อมา ส. ถึงแก่ความตาย และไม่ปรากฏว่าธนาคาร ก. แสดงเจตนาขอรับประโยชน์จากสัญญาประกันภัยดังกล่าว ธนาคาร ก. จึงยังไม่มีสิทธิใด ๆ เมื่อสิทธิของผู้รับประโยชน์ยังไม่เกิดขึ้นตามกฎหมาย ส. ผู้เอาประกันภัยในฐานะคู่สัญญายอมเป็นผู้มีสิทธิได้รับค่าสินไหมทดแทนตามเงื่อนไขของกรมธรรม์ แต่เมื่อ ส. ถึงแก่ความตายแล้ว ค่าสินไหมทดแทนไม่ใช่ทรัพย์มรดกที่ ส. มีอยู่ขณะถึงแก่ความตาย เพราะได้มาหลังจาก ส. ถึงแก่ความตายแล้ว จึงต้องอาศัยบทกฎหมายใกล้เคียงอย่างยิ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๖๖๖ เงินดังกล่าวจึงตกแก่ทายาทของ ส. เสมือนหนึ่งเป็นทรัพย์มรดก โจทก์เป็นมารดาของ ส. ย่อมเป็นทายาทโดยธรรมมีสิทธิรับมรดกของ ส. จึงมีสิทธิฟ้องจำเลยเรียกค่าสินไหมทดแทนตามกรมธรรม์ประกันภัยอุบัติเหตุดังกล่าวได้ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๑๔๘๖/๒๕๕๖ แม้ขณะที่ ก. ถึงแก่ความตายเมื่อปี ๒๕๔๐ ก. ยังไม่มีสิทธิได้รับจัดที่ดินและการชดเชยเพราะคณะรัฐมนตรีเพิ่งมีมติให้ผู้ที่ถูกนำท่วมอันเป็นผลกระทบจากการสร้างเขื่อนสิรินธรได้รับสิทธิเช่นว่านั้น เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๐ สิทธิได้รับจัดที่ดินและการชดเชยตามมติคณะรัฐมนตรีจึงมิใช่ทรัพย์สินที่ ก. มีอยู่ในขณะถึงแก่ความตายและมิใช่เป็นมรดกของ ก. ผู้ตายก็ตาม แต่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๖ ลักษณะมรดก เป็นบทกฎหมายใกล้เคียงอย่างยิ่งในอันที่จะใช้บังคับแก่สิทธิได้รับจัดที่ดินและการชดเชยดังนั้น สิทธิได้รับจัดที่ดินและการชดเชยของ ก. จึงควรตกทอดให้แก่ทายาทของ ก. เสมือนหนึ่งเป็นทรัพย์มรดก มีข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าจำเลยกับพวกร่วมกันปลอมคำขอสละมรดกสิทธิการได้รับจัดที่ดินและการชดเชยตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๐ และใช้เอกสารปลอมดังกล่าว จนเป็นเหตุให้โจทก์รวมทั้งสามซึ่งเป็นบุตรของ ก. ไม่ได้รับเงินชดเชยตามมติคณะรัฐมนตรี ดังนี้ โจทก์รวมทั้งสามซึ่งเป็นทายาทของ ก. จึงได้รับความเสียหายในทางทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลยกับพวกแล้ว โจทก์รวมทั้งสามจึงมีสิทธิขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่โจทก์รวมทั้งสามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๔/๑ ซึ่งได้แก่การคืนทรัพย์สินอันโจทก์รวมทั้งสามต้องเสียไปจากการกระทำความผิดของจำเลยกับพวกอันเป็นการกระทำละเมิดหรือใช้ราคาทรัพย์ รวมทั้งค่าเสียหายอันจะพึงบังคับให้ใช้เพื่อความเสียหายอย่างใด ๆ อันใดก่อนนั้นด้วย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๔๐๑/๒๕๑๕ (ประชุมใหญ่) ตามข้อบังคับกรมไปรษณีย์โทรเลข เมื่อสมาชิกตาย ให้จ่ายเงินสังฆารานุเคราะห์แก่ผู้รับประโยชน์ซึ่งสมาชิกผู้ตายได้ระบุชื่อไว้ แต่เมื่อผู้รับประโยชน์นั้นตายก่อนสมาชิก ย่อมไม่มีตัวผู้รับประโยชน์ที่จะรับเงินสังฆารานุเคราะห์ได้ตามข้อบังคับ แม้เงินสังฆารานุเคราะห์จะมีใช้ทรัพย์มรดกของสมาชิกผู้ถึงแก่ความตาย แต่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๖ ลักษณะมรดกเป็นบทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งในอันที่จะใช้บังคับ เงินสังฆารานุเคราะห์ดังกล่าวจึงควรจ่ายให้แก่ทายาทโดยธรรมของสมาชิกผู้ตาย เสมือนหนึ่งทรัพย์มรดก

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่าไม่จำเป็นต้องเป็นผู้มีส่วนได้เสียในฐานะทายาทโดยธรรม หรือทางพินัยกรรมของผู้ตายโดยตรง บุคคลใดก็ตามที่มีส่วนได้เสียในกองมรดกก็ชอบที่จะร้องขอได้^๔ โดยในกรณีของนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสีย/ผู้รับพินัยกรรม ศาลฎีกาได้วางแนววินิจฉัยว่าสามารถเป็นผู้จัดการมรดกได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๕๕๗/๒๕๔๑ (มูลนิธิร้องขอเป็นผู้จัดการมรดกโดยอ้างสิทธิเป็นผู้รับพินัยกรรม) ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๖ และ ๖๗ นิติบุคคลย่อมมีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกับบุคคลธรรมดาเว้นเสียแต่สิทธิและหน้าที่นั้นไม่อยู่ภายในขอบแห่งอำนาจหน้าที่หรือวัตถุประสงค์ของตนดังได้บัญญัติหรือกำหนดไว้ในกฎหมาย ข้อบังคับ หรือตราสารจัดตั้ง หรือโดยสภาพจะพึงมีพึงเป็นได้เฉพาะแก่บุคคลธรรมดาเท่านั้น ซึ่งสิทธิและหน้าที่ของผู้จัดการมรดกนั้นโดยสภาพมิใช่สิทธิและหน้าที่ที่พึงมีพึงเป็นได้เฉพาะแก่บุคคลธรรมดา และบุคคลที่ต้องห้ามมิให้เป็นผู้จัดการมรดกตามมาตรา ๑๗๑๘ ย่อมนำมาใช้แก่นิติบุคคลได้เท่าที่ไม่ขัดกับสภาพของนิติบุคคลตั้งนั้น เมื่อไม่มีบทกฎหมายใดที่ห้ามนิติบุคคลมิให้เป็นผู้จัดการมรดก ประกอบกับผู้ร้องเป็นผู้รับพินัยกรรมด้วย อีกทั้งตามตราสารจัดตั้งมูลนิธิของผู้ร้องได้ระบุไว้ในข้อ ๕ ว่า มูลนิธิอาจได้มาซึ่งทรัพย์สินโดยวิธีดังต่อไปนี้ ข. ทรัพย์สินซึ่งมีผู้ยกให้เป็นพินัยกรรมหรือนิติกรรมอื่น ๆ โดยไม่มีเงื่อนไขผูกพันให้มูลนิธิต้องรับผิดในหนี้สินแต่ประการใด การตั้งให้ผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกรายนี้ จึงอยู่ภายในขอบแห่งอำนาจหน้าที่และไม่ขัดกับวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับหรือตราสารจัดตั้งมูลนิธิของผู้ร้อง (วินิจฉัยทำนองเดียวกับคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๐๑๓/๒๕๔๐)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๐๙๔/๒๕๕๗ ผู้ร้องเป็นเพียงนิติบุคคลซึ่งผู้ตายถือหุ้นอยู่ ถึงแม้ว่าผู้ร้องจะเป็นผู้จัดการทำศพของผู้ตาย และได้ออกเงินค่าใช้จ่ายเพื่อการนี้ แต่ผู้ร้องไม่ได้เป็นผู้จัดการมรดก หรือบุคคลที่ผู้ตายแต่งตั้งไว้ให้มีหน้าที่จัดการทำศพ หรือบุคคลที่ทายาทมอบหมายให้มีหน้าที่จัดการทำศพ หรือผู้รับทรัพย์มรดกโดยพินัยกรรมหรือโดยสิทธิโดยธรรมเป็นจำนวนมากที่สุด หรือบุคคลที่ศาลเห็นสมควรตั้งให้จัดการทำศพ ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่มีอำนาจและตกอยู่ในหน้าที่ต้องจัดการทำศพตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๖๔๙ ค่าใช้จ่ายในการจัดการทำศพผู้ตายที่ผู้ร้องจ่ายไปจึงไม่เกิดมีหนี้เป็นคุณในการจัดการทำศพนั้น อันอาจเรียกได้ตามบุริมสิทธิที่ระบุไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๕๓ (๒) ดังที่ บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๖๕๐ ถือไม่ได้ว่าผู้ร้องเป็นผู้มีส่วนได้เสียที่จะใช้สิทธิร้องขอให้ตั้งผู้จัดการมรดกตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๗๑๓ ได้

สำหรับการร้องต่อศาลขอให้ตั้งผู้จัดการมรดกโดยพนักงานอัยการนั้น ทายาท หรือผู้มีส่วนได้เสียสามารถติดต่อขอรับการคุ้มครองสิทธิทางศาลตามที่กฎหมายกำหนดไว้ดังกล่าวได้ทั่วราชอาณาจักร ในส่วนกลางอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน โดยสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายช่วยเหลือทางกฎหมาย ๑ (รัชดาภิเษก) สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายช่วยเหลือทางกฎหมาย ๒ (หลักเมือง) สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายช่วยเหลือทางกฎหมาย ๓ (ธนบุรี) และสำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมาย ๔ (มีนบุรี) ส่วนต่างจังหวัดมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้แก่ สำนักงานอัยการ

^๔ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๘๑/๒๕๓๗ คำว่าผู้มีส่วนได้เสียตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๗๑๓ ที่มีสิทธิร้องขอให้ตั้งผู้จัดการมรดกนั้น หากต้องเป็นผู้มีส่วนได้เสียในฐานะทายาทโดยธรรม หรือทางพินัยกรรมของผู้มรณะโดยตรงบุคคลใดก็ตามที่มีส่วนได้เสียในกองมรดกก็ชอบที่จะร้องขอได้ ซึ่งตามข้อเท็จจริงคดีนี้เมื่อนาย ส. เจ้ามรดกถึงแก่ความตาย ที่ดินพิพาทอันเป็นทรัพย์สินของนาย ส. ที่มีอยู่ก่อนสมรสกับนาง ก. และเป็นทรัพย์สินที่นาย ส. มีอยู่ในขณะถึงแก่ความตายย่อมเป็นมรดกที่ต้องตกให้แก่ผู้ร้องซึ่งเป็นมารดา บุตรของนายสำเร็จทั้ง ๓ คน และนาง ก. ภริยาของนายสำเร็จคนละส่วนเท่า ๆ กัน แต่ทรัพย์สินมรดกดังกล่าวยังไม่ได้แบ่งนาง ก. ก็ถึงแก่ความตายเสียก่อนดังนี้ สิทธิในทรัพย์สินมรดกของนาย ส. ในส่วนที่ต้องตกให้แก่นาง ก. จึงเป็นมรดกของนาง ก. ที่ต้องตกให้แก่ผู้คัดค้านและนาง ข. บิดามารดาของนาง ก. รวมทั้งบุตรของนาง ก. ทั้ง ๓ คน ผู้คัดค้านย่อมมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่เป็นมรดกของนาย ส. ด้วยตามส่วนถือได้ว่าผู้คัดค้านมีส่วนได้เสียที่จะร้องต่อศาลขอให้ตั้งผู้จัดการมรดกได้

คุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายและการบังคับคดีจังหวัด (สคชจ.) ซึ่งตั้งอยู่ที่สำนักงานอัยการจังหวัด จำนวน ๗๖ แห่ง และสำนักงานอัยการคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายและการบังคับคดีจังหวัดประจำจังหวัดสาขา (สคชจ. สาขา) ซึ่งตั้งอยู่ที่สำนักงานอัยการจังหวัดประจำอำเภอ จำนวน ๓๖ แห่ง

๔. ในการยื่นคำร้องขอให้ศาลแต่งตั้งผู้จัดการมรดกต้องยื่นต่อศาลที่มีเขตอำนาจตามมาตรา ๔ จัตวา แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง^๕ คือ ศาลที่เจ้ามรดกมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาลในขณะถึงแก่ความตาย แต่หากเจ้ามรดกไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศไทย ต้องคำร้องขอแต่งตั้งผู้จัดการมรดกต่อศาลที่ทรัพย์มรดกอยู่ในเขตศาล

ส่วนกรณีที่มีทรัพย์สินอันเป็นมรดกร่วมกันของเจ้ามรดกหลายรายซึ่งมิได้มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาลเดียวกัน ศาลฎีกาได้วินิจฉัยว่ากรณีก็ต้องปรับด้วยมาตรา ๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง^๖ โดยถือว่าคำร้องขอแต่งตั้งผู้จัดการมรดกของเจ้ามรดกในกรณีดังกล่าวดังกล่าวมีมูลความแห่งคดีเกี่ยวข้องกันพอที่จะพิจารณารวมกันได้ เมื่อเจ้ามรดกมีทรัพย์สินอันเป็นมรดกร่วมกัน ผู้ยื่นคำร้องขอแต่งตั้งผู้จัดการมรดกย่อมมีอำนาจที่จะยื่นคำร้องดังกล่าวต่อศาลซึ่งรับคำร้องของแต่งตั้งผู้จัดการมรดกของเจ้ามรดกรายอื่นไว้แล้ว^๗

๔. ในกรณีที่เจ้ามรดกมีหนี้สิน ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๗๓๗ บัญญัติว่าเจ้าหนีกองมรดกจะบังคับสิทธิเรียกร้องต่อทายาทคนใดก็ได้

แต่ถ้ามีผู้จัดการมรดก ให้เจ้าหนี้เรียกเข้ามาในคดีด้วย โดยตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๑๘๓๙/๒๕๕๕ ศาลฎีกาวินิจฉัยว่ากฎหมายไม่ได้บังคับว่าทายาทที่ถูกฟ้องจะต้องได้รับมรดกของเจ้ามรดกหรือต้องฟ้องทายาททุกคน และในกรณีที่โจทก์ไม่ได้เรียกผู้จัดการมรดกเข้ามา ก็อาจมีผลในการบังคับคดีต่อไปเท่านั้น ไม่ทำให้โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง

๕. เนื่องจากกรณีตามข้อหาเรื่องนี้ แม้ผู้ตายมีทรัพย์มรดกอยู่ในประเทศไทย และสำนักงาน ก. เป็นเจ้าหนีก่อรักษาพยาบาลชาวต่างชาติผู้ตายอันถือเป็นเจ้าหนีกองมรดก แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ตายไม่ได้ทำพินัยกรรมไว้ และทายาทไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศไทย รวมทั้งไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าทายาทเคยประกอบกิจการในประเทศไทย จึงไม่อาจถือว่าที่ใดในประเทศไทยเป็นภูมิลำเนาของทายาทเพื่อประโยชน์ในการเสนอคำฟ้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓(๒) สำนักงาน ก. จึงไม่อาจยื่นฟ้องทายาทต่อศาลที่มีเขตอำนาจ เพื่อบังคับสิทธิเรียกร้องดังกล่าวตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๗๓๗ ได้ ประกอบกับปรากฏว่าทายาทไม่สะดวกในการดำเนินทางมายังประเทศไทยจึงเป็นกรณีที่ทายาทไม่สามารถที่จะจัดการหรือมีเหตุขัดข้องในการจัดการมรดก หรือในการแบ่งปันมรดก สำนักงาน ก. ซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสียจึงสามารถที่จะดำเนินการร้องขอต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อแต่งตั้งสำนักงาน ก. เป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายได้

^๕ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๔ จัตวา คำร้องขอแต่งตั้งผู้จัดการมรดก ให้เสนอต่อศาลที่เจ้ามรดกมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาลในขณะถึงแก่ความตายในกรณีที่เจ้ามรดกไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักร ให้เสนอต่อศาลที่ทรัพย์มรดกอยู่ในเขตศาล

^๖ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕ คำฟ้องหรือคำร้องขอซึ่งอาจเสนอต่อศาลได้สองศาลหรือว่านั้นไม่ว่าจะเป็นเพราะภูมิลำเนาของบุคคลก็ดี เพราะที่ตั้งของทรัพย์สินก็ดี เพราะสถานที่ที่เกิดมูลคดีก็ดี หรือเพราะมีข้อหาหลายข้อก็ดี ถ้ามูลความแห่งคดีเกี่ยวข้องกัน โจทก์หรือผู้ร้องจะเสนอคำฟ้องหรือคำร้องขอต่อศาลใดศาลหนึ่งเช่นว่านั้นก็

^๗ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒๑๐๖/๒๕๕๘ ถ. และ บ. มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำนาจของศาลจังหวัดเพชรบุรี อันเป็นศาลชั้นต้นในขณะถึงแก่ความตาย การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งรับคำร้องขอแต่งตั้งผู้จัดการมรดกของบุคคลทั้งสองไว้แล้วทำการไต่สวนตั้งผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกของ ถ. และ บ. จึงชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๔ จัตวา วรคหนึ่งแล้ว ส่วนคำร้องขอแต่งตั้งผู้จัดการมรดกของ ผ. เจ้ามรดกอีกคนหนึ่งไม่อยู่ในเขตอำนาจของศาลชั้นต้นที่จะรับไว้พิจารณาเนื่องจาก ผ. มีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่จังหวัดสมุทรสาครในขณะถึงแก่ความตายนั้น แม้ผู้ร้องอาจใช้สิทธิยื่นคำร้องขอให้แต่งตั้งผู้จัดการมรดกของ ผ. เป็นอีกคดีหนึ่งได้ที่ศาลชั้นต้นแห่งอื่น อันเป็นศาลที่ ผ. มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาลในขณะถึงแก่ความตายก็ตาม แต่กรณีก็ต้องปรับด้วย มาตรา ๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เมื่อเจ้ามรดกทั้งสามรายมีทรัพย์สินอันเป็นมรดกร่วมกันคือ ที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓) ย่อมถือได้ว่าคำร้องขอแต่งตั้งผู้จัดการมรดกของเจ้ามรดกทั้งสามรายดังกล่าวมีมูลความแห่งคดีเกี่ยวข้องกันพอที่จะพิจารณารวมกันได้ ผู้ร้องย่อมมีอำนาจที่จะยื่นคำร้องขอแต่งตั้งผู้จัดการมรดกของ ผ. ต่อศาลชั้นต้นได้โดยอาศัยบทบัญญัติดังกล่าว (วินิจฉัยทำนองเดียวกับคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๖๔๗/๒๕๔๔)

เข้าใจ...ฎีกาเด่น

รังสิชัย บรรณกิจวิจารณ์*
มนต์ชัย ชนิทรลีลา**

คำพิพากษาศาลฎีกาที่เกี่ยวข้อง กฎหมายยาเสพติดใหม่

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๓๒/๒๕๖๕

การประชุมใหญ่ครั้งนี้มีปัญหาข้อกฎหมายที่วินิจฉัยโดยมติที่ประชุมใหญ่เกี่ยวกับกฎหมายยาเสพติดใหม่ว่า “เมื่อตามกฎหมายเดิมมาตรา ๑๕ ประกอบมาตรา ๖๖ บัญญัติให้ลงโทษหนักขึ้นโดยถือเอาเพียงปริมาณของยาเสพติดเป็นสำคัญ แต่กฎหมายใหม่มาตรา ๑๔๕ บัญญัติให้ลงโทษหนักขึ้นโดยถือเอาพฤติการณ์ในการกระทำความผิดและบทบาทหน้าที่ในการกระทำผิดเป็นสำคัญ ไม่ได้ถือเอาเพียงปริมาณดังเช่นกฎหมายเดิมอีกต่อไป แม้ปริมาณที่มากขึ้นอาจบ่งชี้ได้ถึงพฤติการณ์ในการกระทำความผิดและบทบาทหน้าที่อยู่ในตัว กฎหมายใหม่ถึงไม่ได้ยกเลิกความผิดตามมาตรา ๖๖ วรรคสองและวรรคสามไปเสียทีเดียว แต่เมื่อกฎหมายใหม่ไม่ได้ให้ศาลลงโทษหนักขึ้นเพียงเพราะปริมาณยาเสพติดให้โทษดังเช่นในกฎหมายเดิม แต่ต้องมีพฤติการณ์และบทบาทหน้าที่ตามที่กฎหมายใหม่กำหนดไว้ด้วย จึงจะมีความผิดตามกฎหมายใหม่ มาตรา ๑๔๕ วรรคสองหรือวรรคสามได้ ดังนั้น ถ้าผู้กระทำผิดมีพฤติการณ์หรือบทบาทหน้าที่ตามกฎหมายใหม่ มาตรา ๑๔๕ วรรคสองหรือวรรคสาม ศาลย่อมมีอำนาจปรับบทความผิดตามมาตรา ๑๔๕ วรรคสองหรือวรรคสามได้ แต่ถ้ายาเสพติดให้โทษมีปริมาณถึงตามกฎหมายเดิม มาตรา ๖๖ วรรคสองหรือวรรคสาม แต่ผู้กระทำผิดไม่มีพฤติการณ์ใน

การกระทำความผิดและบทบาทหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายใหม่ มาตรา ๑๔๕ วรรคสองหรือวรรคสาม ศาลย่อมไม่อาจปรับบทความผิดตามมาตรา ๑๔๕ วรรคสองหรือวรรคสามได้ คงปรับบทความผิดได้เพียงตามมาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง ส่วนการกำหนดโทษก็ต้องใช้กฎหมายในส่วนที่เป็นคุณทั้งกฎหมายเก่าและกฎหมายใหม่ไม่ว่าในทางใด ทั้งนี้ ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓ คดีนี้ผู้ต้องหาในคดียาเสพติดคดีอื่นแจ้งเจ้าพนักงานตำรวจว่าซื้อเมทแอมเฟตามีนมาจากจำเลยที่ ๑ จึงมีการล่อซื้อและจับจำเลยทั้งสองได้ในรถกระบะพร้อมเมทแอมเฟตามีนของกลาง ๑,๐๐๐ เม็ด คำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ได้ ๒๒.๙๒๗ กรัม ที่จำเลยทั้งสองมาส่งตามที่มีการล่อซื้อ ในราคา ๖๐,๐๐๐ บาท พฤติการณ์น่าเชื่อว่าจำเลยทั้งสองจำหน่ายเมทแอมเฟตามีนให้ผู้ต้องหาดังกล่าว และจำหน่ายเมทแอมเฟตามีนให้แก่ผู้ล่อซื้อ จึงย่อมทำให้เกิดการแพร่กระจายแก่ผู้เสพหลายคนโดยสภาพ ถือเป็นการกระทำให้เกิดการแพร่กระจายในกลุ่มประชาชนแล้ว กรณีจึงต้องลงโทษจำเลยทั้งสองตามกฎหมายใหม่ มาตรา ๙๐, ๑๔๕ วรรคสอง (๒) ซึ่งมีระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๒ ปี ถึง ๒๐ ปี อันเป็นบทกฎหมายที่เป็นคุณแก่จำเลยทั้งสองมากกว่าตามกฎหมายเดิม ตามมาตรา ๖๖ วรรคสาม ที่มีระวางโทษจำคุกตลอดชีวิตหรือประหารชีวิต สำหรับโทษปรับก็ต้องลงโทษจำเลยทั้งสองตามกฎหมายใหม่ มาตรา ๑๔๕ วรรคสอง (๒) ซึ่งมีระวางโทษปรับ ตั้งแต่ ๒๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท อันเป็นคุณกว่า

* ผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา ช่วยทำงานชั่วคราวในตำแหน่งประธานแผนกคดีเลือกตั้งในศาลอุทธรณ์

** ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๑
ช่วยทำงานในตำแหน่งรองอธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง

ตามกฎหมายเดิม มาตรา ๖๖ วรรคสาม ที่มีระวางโทษปรับตั้งแต่ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท พิพากษาว่าจำเลยทั้งสองมีความผิดตามประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา ๙๐, ๑๔๕ วรรคสอง (๒) ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓ จำคุกจำเลยทั้งสองคนละ ๑๕ ปี และปรับคนละ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท จำเลยที่ ๑ ให้การรับสารภาพลดโทษให้กึ่งหนึ่ง ส่วนจำเลยที่ ๒ ลดโทษให้ที่ ๑ ใน ๔ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุกจำเลยที่ ๑ มีกำหนด ๗ ปี ๖ เดือน และปรับ ๕๐๐,๐๐๐ บาท จำเลยที่ ๒ จำคุก ๑๑ ปี ๓ เดือน และปรับ ๗๕๐,๐๐๐ บาท”

ทั้งนี้ เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๕ เวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา ณ ห้องพิจารณาคดี ๒๐๕ ชั้น ๒ อาคารศาลฎีกา ศาลฎีกาได้อ่านคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๗๒/๒๕๖๕ ในลักษณะการประชุมทางจอภาพเพื่อแจ้งให้คู่ความในคดีทราบผลของคดี

ปัจจุบันประมวลกฎหมายยาเสพติดเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับยาเสพติดใหม่ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๔ ยกเลิกพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับยาเสพติด จึงมีประเด็นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำผิดแตกต่างกับกฎหมายที่ใช้ในภายหลังการกระทำความผิดไม่ว่าในทางใด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓

ส่วนประมวลกฎหมายยาเสพติดที่เกี่ยวข้องกับคำพิพากษาศาลฎีกานี้ มีมาตรา ๑๔๕ บัญญัติไว้ว่า

“ผู้ใดผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๙๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบห้าปี และปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท

ถ้าหากการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำความผิดต่อไป นี้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองล้านบาทถึงสองล้านบาท

(๑) การกระทำเพื่อการค้า

(๒) การก่อให้เกิดการแพร่กระจายในกลุ่ม

ประชาชน

(๓) การจำหน่ายแก่บุคคลอายุไม่เกินสิบแปดปี

(๔) การจำหน่ายในบริเวณสถานศึกษา สถานอันเป็นที่เคารพในทางศาสนาของหมู่ชนใด หรือสถานที่ราชการ

(๕) การกระทำโดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย

(๖) การกระทำโดยมีอาวุธหรือใช้อาวุธ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองเป็นการกระทำความผิดต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงห้าล้านบาท หรือประหารชีวิต

(๑) การกระทำโดยหัวหน้า ผู้มีหน้าที่สั่งการ หรือผู้มีหน้าที่จัดการในเครือข่ายอาชญากรรม

(๒) การกระทำให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐหรือความปลอดภัยของประชาชนทั่วไป”

ส่วนมาตรา ๙๐ บัญญัติว่า

“ห้ามผู้ใดผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ เว้นแต่เป็นกรณีที่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๓๔ หรือมาตรา ๓๕ (๓)

ข้อเปรียบเทียบกฎหมายยาเสพติดเก่าและใหม่ มีว่า ตามกฎหมายเดิมพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๕ ประกอบมาตรา ๖๖ บัญญัติให้ลงโทษหนักขึ้นโดยถือเอาเพียงปริมาณของยาเสพติดเป็นสำคัญ

แต่กฎหมายยาเสพติดใหม่ ตามมาตรา ๑๔๕ บัญญัติให้ลงโทษหนักขึ้นโดยถือเอาพฤติการณ์ในการกระทำความผิดและบทบาทหน้าที่ในการกระทำความผิดเป็นสำคัญ ไม่ได้ถือเอาเพียงปริมาณดังเช่นกฎหมายเก่าอีกต่อไป

ศาลฎีกาโดยที่ประชุมใหญ่จึงวินิจฉัยว่า กฎหมายใหม่จึงไม่ได้ยกเลิกความผิดตามกฎหมายเก่า มาตรา ๖๖ วรรคสองและวรรคสาม ไปเสียทีเดียว กฎหมายใหม่

ต้องการให้ลงโทษหนักขึ้นต้องมีพฤติการณ์และ
บทบาบทหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายใหม่ จึงจะมี
ความผิดตามกฎหมายใหม่ มาตรา ๑๔๕ วรรคสองและ
วรรคสามได้

ถ้าปริมาณยาเสพติดให้โทษมีปริมาณถึงตาม
กฎหมายเดิม มาตรา ๖๖ วรรคสองหรือวรรคสาม แต่
ถ้าผู้กระทำความผิดไม่มีพฤติการณ์ในการกระทำความผิด
และบทบาบทหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายใหม่
ตามมาตรา ๑๔๕ วรรคสอง หรือ วรรคสาม ศาลต้อง
ปรับบทความผิดได้เพียงกฎหมายใหม่ตามมาตรา ๑๔๕
วรรคหนึ่งเท่านั้น

ส่วนการกำหนดโทษก็ต้องใช้กฎหมายใหม่ในส่วน
ที่เป็นคุณทั้งกฎหมายเก่าและใหม่ไม่ว่าในทางใด
ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓

ข้อเท็จจริงตามคดีนี้ปรากฏว่า ผู้ต้องหาในคดี
ยาเสพติดคดีอื่นแจ้งเจ้าพนักงานตำรวจว่าซื้อเมท
แอมเฟตามีนมาจากจำเลยที่ ๑ จึงมีการล่อซื้อและจับ
จำเลยทั้งสองได้ในรถกระบะพร้อมเมทแอมเฟตามีน
ของกลาง ๑,๐๐๐ เม็ด คำนวนเป็นสารบริสุทธิ์ได้
๒๒.๙๒๗ กรัม ที่จำเลยทั้งสองมาส่งตามที่มีการล่อซื้อ
ในราคา ๖๐,๐๐๐ บาท พฤติการณ์น่าเชื่อว่าจำเลยทั้งสอง
จำหน่ายเมทแอมเฟตามีนให้ผู้ต้องหาดังกล่าว และ
จำหน่ายเมทแอมเฟตามีนให้แก่ผู้ล่อซื้อ จึงยอมทำให้
เกิดการแพร่กระจายแก่ผู้เสพหลายคนโดยสภาพ ถือเป็น
เป็นการกระทำให้เกิดการแพร่กระจายในกลุ่ม
ประชาชนแล้ว กรณีจึงต้องลงโทษจำเลยทั้งสองตาม
กฎหมายใหม่ มาตรา ๙๐, ๑๔๕ วรรคสอง (๒) ซึ่งมี
ระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๒ ปี ถึง ๒๐ ปี อันเป็น
บทกฎหมายที่เป็นคุณแก่จำเลยทั้งสองมากกว่าตาม

กฎหมายเดิม ตามมาตรา ๖๖ วรรคสาม ที่มีระวาง
โทษจำคุกตลอดชีวิตหรือประหารชีวิตสำหรับโทษปรับ
ก็ต้องลงโทษจำเลยทั้งสองตามกฎหมายใหม่ มาตรา
๑๔๕ วรรคสอง (๒) ซึ่งมีระวางโทษปรับ ตั้งแต่
๒๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท อันเป็นคุณกว่า
ตามกฎหมายเดิม มาตรา ๖๖ วรรคสาม ที่มีระวางโทษ
ปรับตั้งแต่ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท

แต่ถ้ายาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ (เมทแอม
เฟตามีน) ของกลางมีจำนวนไม่มากซึ่งเป็นความผิด
ตามกฎหมายเก่า มาตรา ๖๖ วรรคสอง (เดิม) เช่น
การกระทำของจำเลยเป็นความผิดฐานมียาเสพติดให้
โทษในประเภท ๑ (เมทแอมเฟตามีน) ไว้ในครอบครอง
เพื่อจำหน่ายมีจำนวน ๑๕ เม็ด ถึง ๑๐๐ เม็ด คำนวน
เป็นสารบริสุทธิ์ตั้งแต่ ๓๕๗ มิลลิกรัม ถึง ๒.๕ กรัม
คำนวนตามหลักเกณฑ์กฎหมายเก่าตามมาตรา ๑๕
วรรคสาม (๒) อาจจะไม่พอฟ้องข้อเท็จจริงได้ว่าเป็น
การกระทำเพื่อการค้า หรือก่อให้เกิดการแพร่
กระจายในกลุ่มประชาชนตามกฎหมายใหม่ มาตรา
๑๔๕ วรรคสอง (๑)(๒) ก็ต้องลงโทษจำเลยตามมาตรา
๑๔๕ วรรคหนึ่ง ซึ่งมีโทษที่เบากว่า มาตรา ๑๔๕
วรรคสอง

จากคำพิพากษาศาลฎีกาที่วินิจฉัยโดยที่ประชุม
ใหญ่นี้ ทำให้เห็นแนวคิดในการปรับใช้ประมวลกฎหมาย
ยาเสพติดใหม่ที่เพิ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๙ ธันวาคม
๒๕๖๔ กล่าวคือ เพิ่งมีผลใช้บังคับได้ไม่ถึง ๒ เดือน
ต้องคอยติดตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาเกี่ยวกับ
กฎหมายยาเสพติดใหม่ต่อไปว่า ศาลฎีกาจะมีการตัดสิน
วางแนวบรรทัดฐานต่อไปอย่างไร

พิชญานี เจตียนนท์*

กฎหมายว่าด้วยความปลอดภัยของข้อมูลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (พ.ศ. ๒๕๖๔) Data Security Law of the People's Republic of China (PRC) (2021)

ด้วยขนาดของประเทศที่กว้างใหญ่ ปริมาณประชากรที่มาก ความเป็นมาทางประวัติศาสตร์อันยาวนาน ลักษณะภูมิประเทศที่แตกต่าง และความหลากหลายของชนเผ่าและชาติพันธุ์ ทำให้ผู้นำของสาธารณรัฐประชาชนจีน (People's Republic of China หรือ PRC) พยายามบริหารความแตกต่างนี้เพื่อรวมประเทศจีนให้ดำรงอยู่ได้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันหนึ่งในนโยบายของรัฐบาลจีนในโลกยุคไซเบอร์นี้คือนโยบายด้านความปลอดภัยของข้อมูล

เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๔ ประเทศจีนได้ออกประกาศ (คำสั่ง) ของประธานาธิบดี สี จิ้นผิง ฉบับที่ ๘๔ ให้ผ่านกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัยของข้อมูล (Data Security Law) โดยให้เริ่มมีผลบังคับใช้ในวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๔

ในการศึกษากฎหมายแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนฉบับแปลภาษาอังกฤษนั้น คำภาษาอังกฤษสำคัญที่มักพบเจออยู่เสมอมีดังนี้

วลีที่ว่า “...shall come into force on...” หรือ วลีที่ว่า “...shall go into effect on...” แปลในทำนองเดียวกันได้ว่า “จะ/ให้มีผลบังคับใช้ในวันที่.....” ตัวอย่างการใช้ในรูปประโยค เช่น “The Data Security Law of the PRC came into force on September 1, 2021.” แปลได้ว่า “กฎหมายว่า

ด้วยความปลอดภัยของข้อมูลแห่งประเทศจีนเริ่มมีผลบังคับใช้ไปเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๔”

คำว่า “Legislative” แปลเป็นภาษาอังกฤษได้ว่า “*Relating to the making of laws.*” โดยแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “เกี่ยวกับการออก/บัญญัติกฎหมาย” หรือ “นิติบัญญัติ” นั่นเอง ตัวอย่างการใช้ในรูปประโยค เช่น “China practices a unified, multilevel legislative system.” แปลได้ว่า “ประเทศจีนใช้ระบบนิติบัญญัติแบบหลายระดับ (multilevel) แต่รวมกันเป็นหนึ่งเดียว (unified)”

ระบบนิติบัญญัติ (Legislative system) ของประเทศจีนนั้น องค์กรหรือหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องได้แก่ สภาประชาชนแห่งชาติจีน (National People's Congress หรือ NPC) และคณะกรรมการธิการสามัญประจำสภา (Standing Committee) โดยสภาประชาชนแห่งชาติจีน (NPC) มีอำนาจในการออกและแก้ไขกฎหมายพื้นฐานสำคัญหลัก ๆ (Basic laws) เช่น กฎหมายอาญา กฎหมายแพ่ง กฎหมายอันเกี่ยวกับหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ของรัฐ (State organs) เป็นต้น ในส่วนของคณะกรรมการธิการสามัญประจำสภา (Standing Committee) นั้น จะมีอำนาจในการออกหรือแก้ไขกฎหมายอื่น ๆ ที่ไม่ได้อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาประชาชนแห่งชาติจีน (NPC)

* ที่ปรึกษากฎหมายและธุรกิจ, นิติศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยม) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, Master of Laws in Chinese Business Law, Chinese University of Hong Kong, Master of International Trade and Commerce Law, Macquarie University, Sydney, Australia, Master of Management in International Business (English Program) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, Bachelor of Business Administration (English Program) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

อย่างไรก็ตาม คณะมนตรีรัฐกิจจีน (State Council of the PRC) ก็มีอำนาจในการออกกฎ/ข้อบังคับทางปกครอง (Administrative regulations) ภายใต้รัฐธรรมนูญและไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายอื่น และมีหน้าที่รายงานกฎหรือข้อบังคับทางปกครองที่ออกนี้ไปยังสภาประชาชนแห่งชาติจีน (NPC) เพื่อบันทึกไว้ใช้อ้างอิงต่อไป

คำว่า “Promulgate” เป็นคำกริยา แปลเป็นภาษาอังกฤษได้ว่า “To announce something publicly, especially a new law” ซึ่งแปลเป็นไทยได้ว่า “ประกาศ.....ต่อสาธารณะ” ส่วนใหญ่มักใช้กับการประกาศกฎหมายใหม่ต่อสาธารณะ ตัวอย่างการใช้รูปประโยค เช่น “This new law of the People’s Republic of China was promulgated in the fall of last year.” โดยแปลได้ว่า “กฎหมายใหม่ของจีนฉบับนี้ถูกประกาศให้สาธารณชนทราบเมื่อฤดูใบไม้ร่วงปีที่แล้ว”

คำว่า “Adopt” แปลเป็นภาษาอังกฤษได้ว่า “To start to use a new method, system, law, etc.” โดยสามารถแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “เริ่มใช้วิธีการ/ระบบ/กฎหมาย ฯลฯ ใหม่” ตัวอย่างที่ใช้ในกฎหมายจีน เช่น

“The Data Security Law of the People’s Republic of China, adopted at the 29th Meeting of the Standing Committee of the Thirteenth National People’s Congress of the People’s Republic of China on June 10, 2021, is hereby promulgated, and shall go into effect on September 1, 2021.”

แปลได้ว่า “กฎหมายด้านความปลอดภัยของข้อมูลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนนี้ รับเอา/มีผลบังคับใช้/เป็นผลมาจากการประชุมครั้งที่ ๒๙ ของคณะกรรมการนิติการสามัญประจำสภา (Standing Committee) แห่งสภาประชาชนแห่งชาติจีน (National

People’s Congress of the PRC) ชุดที่ ๑๓ เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๔ จึงประกาศให้ (สาธารณชน) ได้ทราบโดยทั่วกัน และให้เริ่มมีผลบังคับใช้ในวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๔”

คำว่า “Capital punishment” แปลเป็นภาษาอังกฤษว่า “Punishment by death, as ordered by a legal system.” หรือแปลเป็นไทยได้ว่า “โทษประหารชีวิต (โดยผลของกฎหมาย)” ตัวอย่างการใช้ในรูปประโยค เช่น “Public opinion was in favour of bringing back capital punishment.” แปลได้ว่า “มติมหาชนเห็นชอบให้นำโทษประหารชีวิตกลับมาบังคับใช้” คำที่ใช้ในความหมายเดียวกันกับคำว่า “Capital punishment” ได้แก่คำว่า “Death penalty” ส่วนคำว่า “Public opinion” แปลว่า “ความคิดเห็นของประชาชนส่วนใหญ่” หรือแปลให้สละสลวยได้ว่า “มติมหาชน” นั่นเอง และวลีที่ว่า “... in favour of ...” แปลได้ว่า “...เห็นชอบด้วยกับ...”

คำว่า “Statute” แปลเป็นภาษาอังกฤษได้ว่า “A law that has been formally approved and written down” หรือแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “กฎหมายที่ผ่านการอนุมัติเห็นชอบอย่างเป็นทางการ และได้มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร” ตัวอย่างการใช้ในรูปประโยค เช่น “Capital punishment was banned by statute in 1993.” แปลได้ว่า “โทษประหารชีวิตต้องห้ามโดยกฎหมาย (ที่บันทึกไว้) ในปี ๒๕๓๖” หรือในรูปประโยคเช่น “Penalties are laid down in the statute.” แปลได้ว่า “บทลงโทษได้ถูกกำหนดไว้ในตัวบทกฎหมาย”

คำว่า “Ordinance” แปลเป็นภาษาอังกฤษได้ว่า “A law or rule, usually one made by a city or regional government.” แปลได้ว่า “กฎหมายหรือกฎเกณฑ์ (ที่ออกโดยหน่วยงานท้องถิ่นแห่งรัฐ)” ตัวอย่างการใช้ในรูปประโยค เช่น “In Hong Kong, capital punishment was

formally abolished on April 23, 1993 by virtue of the Crimes (Amendment) (No.3) Ordinance.” แปลได้ว่า “ในฮ่องกง โทษประหารชีวิตได้ถูกยกเลิกอย่างเป็นทางการไปเมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๓๖ โดยผลแห่งกฎหมายว่าด้วยอาชญากรรม (ปรับปรุงแก้ไข) (ฉบับที่ ๓) ”

คำว่า “Gazette” แปลเป็นภาษาอังกฤษได้ว่า “An official newspaper published by a particular organization containing important information decisions that have been made.”

หมายถึง หนังสือที่ออกอย่างเป็นทางการและประกอบไปด้วยข้อมูลสำคัญ ในภาษาไทยมีการใช้คำเฉพาะว่า “ราชกิจจานุเบกษา” ซึ่งหมายถึง “Government Gazette” หรือหนังสือสำคัญที่รัฐบาลประกาศนั่นเอง

กฎหมายว่าด้วยความปลอดภัยของข้อมูลแห่งจีนได้วางกรอบการปฏิบัติและข้อห้ามต่าง ๆ ไว้แก่หน่วยงานองค์กรหรือตัวบุคคลที่อยู่หรืออาศัยในสาธารณรัฐประชาชนจีนในการรับเอา รวบรวม เก็บ ถ่ายโอนข้อมูลหรือการส่งข้อมูลภายในประเทศจีนให้แก่หน่วยงานหรือองค์กรต่างชาติ ในบทกฎหมายข้อที่ ๓๖ (Article 36) แห่งบทกฎหมายดังกล่าวได้ระบุห้ามหน่วยงานองค์กร หรือบุคคลใดส่งข้อมูลภายในประเทศจีนให้แก่หน่วยงานหรือองค์กรด้านตุลาการของต่างประเทศ เว้นแต่จะได้รับการอนุญาตจากหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ของจีน โดยในตัวของบทกฎหมายดังกล่าวใช้ประโยคภาษาอังกฤษว่า “Without the approval of the competent authorities of the People’s Republic of China, organizations or individuals in the People’s Republic of China shall not provide data stored within the territory of the People’s Republic of China to any overseas judicial or law enforcement body.”

คำว่า “Competent authorities” หมายถึง หน่วยงานหรือองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ โดยคำว่า

“Competent” นั้น แปลเป็นภาษาอังกฤษได้ว่า “Able or allowed to make legal decisions.” หมายถึง มีอำนาจในการตัดสินใจความอันเกี่ยวกับกฎหมาย ส่วนคำว่า “Authority (-ies)” แปลได้ว่า “An official organization, often created by the government, which is responsible for managing a particular duty or service.” หมายถึง องค์กร (ส่วนมากตั้งขึ้นโดยรัฐบาล) ที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการเฉพาะกิจ

คำว่า “Judicial” แปลว่า “Involving a law court.” หรืออาจแปลได้ว่า “อันเกี่ยวกับการตุลาการ” ส่วนคำว่า “Law enforcement body” หมายถึง หน่วยงานหรือองค์กรที่บังคับใช้กฎหมาย

ส่วนบทกฎหมายข้อที่ ๔๘ (Article 48) แห่งกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัยของข้อมูลแห่งจีนนี้ยังได้กำหนดบทลงโทษกรณีฝ่าฝืนบทกฎหมายข้อที่ ๓๖ (Article 36) แห่งกฎหมายฉบับนี้ไว้ด้วย โดยมีโทษปรับตั้งแต่หนึ่งแสนหยวนไปจนถึงหนึ่งล้านหยวน หรือประมาทห้าแสนบาทไปจนถึงห้าล้านบาท และในกรณีที่ผลกระทบมีความรุนแรง เบี้ยปรับจะอยู่ตั้งแต่หนึ่งล้านหยวนไปจนถึงห้าล้านหยวน หรือประมาทห้าล้านบาทไปจนถึงยี่สิบล้านบาท หรืออาจถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการได้

คำว่า “Sentence” แปลว่า “การลงโทษ” โดยคำที่มีความหมายเหมือนกันได้แก่คำว่า “Punishment”

คำว่า “Fine” แปลว่า “ปรับ (ค่าปรับ) หรือ เบี้ย/ค่าปรับ (ค่านาม)” ตัวอย่างการใช้ในรูปประโยค เช่น “The judge decided to fine him rather than impose a prison sentence.” แปลได้ว่า “ผู้พิพากษาพิพากษาให้ลงโทษเปรียบเทียบปรับแก่เขาแทนการลงโทษจำคุก”

คำว่า “Revoke” แปลว่า “เพิกถอน (ใบอนุญาต ฯลฯ)” เช่น ในตัวของบทกฎหมายข้างต้นใช้คำว่า “To have the business license revoked” แปลได้ว่า

“ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจ”

บทกฎหมายข้อที่ ๓๑ (Article 31) แห่งกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัยของข้อมูลแห่งจีน (Data Security Law) กำหนดว่า การโอนถ่ายข้อมูลสำคัญข้ามประเทศ (ออกนอกประเทศจีน) หากเป็นข้อมูลที่ส่งผ่านหรือถูกเก็บรวบรวมจากการดำเนินงานตามปกติของผู้ประกอบการเครือข่ายข้อมูลข่าวสารที่สำคัญแล้วนั้น ให้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัยไซเบอร์ (Cybersecurity Law)

บทกฎหมายข้อที่ ๓๕ (Article 35) แห่งกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัยของข้อมูลแห่งจีน (Data Security Law) ได้กำหนดกรอบหน้าที่ว่าด้วยกรณีหน่วยงานด้านความปลอดภัยและความมั่นคงแห่งชาติต้องการข้อมูลเพื่อการสืบสวนอาชญากรรม (Crime investigation) หรือเพื่อวัตถุประสงค์ด้านความมั่นคงและความปลอดภัยแห่งรัฐ (National Security) จะต้องผ่านการอนุมัติภายใต้การดูแลอย่างเข้มงวดและเป็นทางการ และต้องเป็นไปในแนวทางอันกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้กำหนดไว้ นอกจากนี้ องค์กรหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ความร่วมมือด้วย

คำว่า “Organ” แปลเป็นภาษาอังกฤษว่า “An organization that works as a part of a larger organization, normally has a special purpose.” แปลได้ว่า “หน่วยงานหรือองค์กรที่ทำงานให้ หรือเป็นส่วนหนึ่งของอีกองค์กรหนึ่งที

ใหญ่กว่า ซึ่งโดยปกติทั่วไปแล้วมักมีวัตถุประสงค์เป็นการเฉพาะ” ตัวอย่างเช่น “The organs of government.” หมายถึง หน่วยงานหรือองค์กรที่เป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาล

จากการศึกษากฎหมายดังกล่าว พอจะสรุปได้ว่ากฎหมายว่าด้วยความปลอดภัยของข้อมูลแห่งจีน (Data Security Law) ได้กำหนดกรอบหน้าที่แก่บริษัทและบุคลากรที่ดำเนินการหรือปฏิบัติงานอยู่ในประเทศจีน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการโอนถ่ายข้อมูลออกนอกประเทศจีน รวมไปถึงการโอนถ่ายไปยังหรือส่งข้อมูลตามคำร้องขอของหน่วยงาน องค์กรตุลาการ หรือองค์กรนิติบัญญัติของรัฐ/ประเทศอื่น ในส่วนของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลนั้น นอกจากกฎหมายฉบับนี้แล้ว จีนยังมีกฎหมายความปลอดภัยด้านไซเบอร์ (Cybersecurity Law) และกฎหมายปกป้องข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Information Protection Law) ที่ใช้บังคับอยู่อีกด้วย จะเห็นได้อีกว่า จีนให้ความสำคัญกับข้อมูลต่าง ๆ โดยเฉพาะข้อมูลภายในประเทศเป็นอย่างมาก ส่วนหนึ่งเกี่ยวเนื่องด้วยเรื่องของความปลอดภัยและความมั่นคงแห่งรัฐที่อาจกระทบได้หากข้อมูลสำคัญรั่วไหล องค์กรไทยหรือต่างชาติ รวมไปถึงบุคลากรไทยหรือชาวต่างชาติที่สนใจจะเข้าไปดำเนินกิจการหรือปฏิบัติงานในจีนควรเตรียมพร้อมในการศึกษารอบหน้าที่ที่กฎหมายฉบับนี้ได้วางไว้เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติให้สอดคล้องต่อไป

ข้อสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการอัยการ ตำแหน่งอัยการผู้ช่วย พ.ศ. ๒๕๖๓ (สนามใหญ่) วิชากฎหมายพยานหลักฐาน

คำถาม

พนักงานอัยการโจทก์ฟ้องนายร้อนเป็นจำเลย ในความผิดฐานทำร้ายร่างกาย โดยบรรยายฟ้องว่า นายร้อนจำเลยทำร้ายนายอ่วมผู้เสียหายจนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กาย และระบุพยานหลักฐานอ้างถึง นายอ่วมผู้เสียหาย พนักงานสอบสวน และสรรพเอกสาร ในสำนวนการสอบสวนคดีนี้ เป็นพยานในคดี ก่อนวันสืบพยาน นายอ่วมผู้เสียหายพบว่าในเครือข่ายสังคม เฟซบุ๊กของนายร้อนจำเลยได้ลงข้อความว่า “วันนี้กูได้กระที่บไอ้อ่วม จนสะใจจริง” นายอ่วมผู้เสียหายจึงถ่ายภาพหน้าจอโทรศัพท์เคลื่อนที่ซึ่งมีข้อความจาก เฟซบุ๊กดังกล่าวแล้วพิมพ์ลงบนแผ่นกระดาษเก็บไว้เป็นหลักฐาน ครั้นวันนัดสืบพยานโจทก์ นายอ่วมผู้เสียหาย ได้มอบเอกสารภาพถ่ายข้อความจากเฟซบุ๊กของ นายร้อนจำเลยแก่พนักงานอัยการโจทก์ พนักงานอัยการโจทก์จึงระบุพยานหลักฐานเพิ่มเติม อ้างเอกสาร ภาพถ่ายข้อความจากเฟซบุ๊กของนายร้อนจำเลย ดังกล่าวเป็นพยาน โดยอ้างเหตุผลตามกฎหมาย จากนั้นพนักงานอัยการโจทก์นำนายอ่วมผู้เสียหาย เข้าเบิกความยืนยันข้อเท็จจริงตามฟ้อง โดยนำสืบ ภาพถ่ายข้อความจากเฟซบุ๊กของนายร้อนจำเลย ต่อศาล และในวันสืบพยานจำเลย นายร้อนจำเลยอ้าง ตนเองเบิกความเป็นพยาน ระหว่างการถามค่าน นายร้อนจำเลยเบิกความตอบคำถามค่านพนักงานอัยการโจทก์ยอมรับว่าได้ใช้กำลังทำร้ายนายอ่วม

ผู้เสียหายได้รับบาดเจ็บจริง ต่อมาศาลชั้นต้นพิพากษา ว่าจำเลยมีความผิดตามฟ้องโจทก์

นายร้อนจำเลยอุทธรณ์ว่า

(ก) ภาพถ่ายข้อความจากเฟซบุ๊กของจำเลย ไม่ปรากฏอยู่ในสำนวนการสอบสวน โจทก์จึงไม่สามารถ อ้างเอกสารดังกล่าวเป็นพยาน และศาลไม่อาจรับฟัง เป็นพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิดของจำเลยได้

(ข) ศาลไม่อาจรับฟังคำเบิกความตอบคำถามค่าน ของจำเลยประกอบพยานหลักฐานอื่นของโจทก์เพื่อ ลงโทษจำเลยได้

ให้วินิจฉัยว่า อุทธรณ์ของนายร้อนจำเลยฟังขึ้น หรือไม่

ธงคำตอบ

(ก) พยานวัตถุ พยานเอกสาร หรือพยานบุคคล ซึ่งพิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์ของจำเลยสามารถ อ้างเป็นพยานหลักฐานได้ แต่ต้องเป็นพยานชนิดที่มีได้ เกิดขึ้นจากการจงใจ มีคำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวง หรือโดยมิชอบประการอื่น ตามประมวลกฎหมายวิธี พิพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๖ โดยบทบัญญัติแห่ง กฎหมายมาตราดังกล่าวมิได้บังคับว่าการนำสืบพยาน หลักฐานในคดีอาญาจะต้องเป็นพยานหลักฐานที่มีการ สอบสวนและอยู่ในสำนวนการสอบสวนเท่านั้น ดังนั้น แม้อ้างภาพถ่ายข้อความจากเฟซบุ๊กของนายร้อนซึ่งระบุ ข้อความว่า “วันนี้กูได้กระที่บไอ้อ่วม จนสะใจจริง”

* อัยการจังหวัดประจำสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานที่ปรึกษากฎหมาย

มิใช่พยานหลักฐานที่เกิดขึ้นโดยชอบ พนักงานอัยการ จึงอ้างภาพถ่ายข้อความจากเฟซบุ๊กของนายร้อนเป็น พยานหลักฐานและศาลสามารถรับฟังพยาน หลักฐานดังกล่าวเพื่อพิสูจน์ความผิดของนายร้อน จำเลยได้ตามมาตรา ๒๒๖ อุทธรณ์ของนายร้อนจำเลย ในข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

(ข) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๓๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า จำเลยอาจอ้างตน เป็นพยานได้ และวรรคสองบัญญัติว่า ในกรณีที่จำเลย เบิกความเป็นพยาน คำเบิกความของจำเลยย่อมใช้ ยืนยันจำเลยนั้นได้ และศาลอาจรับฟังคำเบิกความนั้น ประกอบพยานหลักฐานอื่นของพนักงานอัยการโจทก์ ได้ การที่นายร้อนจำเลยอ้างตนเองเป็นพยานเบิกความ ตอบพนักงานอัยการโจทก์ถามค้านว่าได้ใช้กำลังทำร้าย นายอ่วมผู้เสียหายได้รับบาดเจ็บจริง คำเบิกความของ นายร้อนในฐานะจำเลยย่อมใช้ยืนยันนายร้อนได้ตาม มาตรา ๒๓๓ วรรคสอง เมื่อคดีนี้พนักงานอัยการโจทก์ นำนายอ่วมเข้าเบิกความยืนยันว่าถูกนายร้อนจำเลยใช้ กำลังทำร้ายเป็นเหตุให้ได้รับบาดเจ็บ โดยอ้าง ส่งภาพถ่ายข้อความจากเฟซบุ๊กของนายร้อนต่อศาล ศาลย่อมรับฟังคำเบิกความของนายร้อนจำเลย ประกอบพยานหลักฐานอื่นของพนักงานอัยการโจทก์ เพื่อลงโทษจำเลยได้

วิเคราะห์

คำถามนี้มีประเด็นให้ผู้เข้าสอบได้วินิจฉัย ๒ ประเด็นด้วยกัน ได้แก่ ประเด็นที่หนึ่งตามข้อ (ก) พยาน หลักฐานที่ไม่ผ่านการสอบสวน พนักงานอัยการโจทก์ สามารถนำสืบในชั้นพิจารณาของศาลได้หรือไม่ และ ประเด็นที่สองตามข้อ (ข) คำเบิกความตอบคำถามค้าน ของจำเลย ศาลสามารถรับฟังประกอบพยานหลักฐาน อื่นของโจทก์ เพื่อลงโทษจำเลยได้หรือไม่

กรณีประเด็นที่หนึ่งตามข้อ (ก) ปกติแล้วพนักงาน อัยการโจทก์จะนำพยานหลักฐานใดเข้าสืบในชั้น พิจารณาของศาล มักเป็นพยานหลักฐานที่ผ่านการ สอบสวนมาก่อน เพื่อให้พนักงานสอบสวนตรวจสอบว่า เป็นพยานหลักฐานที่แท้จริงหรือถูกต้องหรือไม่ อีกทั้ง

บุคคลที่นำพยานหลักฐานเท็จหรือปลอมมามอบให้กับ พนักงานสอบสวนก็อาจมีความผิดทางอาญา จึงเป็น กระบวนการคัดกรองพยานหลักฐานชั้นหนึ่งก่อน สำนวนการสอบสวนจะส่งมายังพนักงานอัยการอย่างไร ก็ตาม กรณีภาพถ่ายข้อความจากเฟซบุ๊กของนายร้อน จำเลยซึ่งระบุข้อความว่า “วันนี้กูได้กระต๊อบไอ้อ่วม จนสะใจจริง” เป็นพยานหลักฐานที่ไม่ผ่านการสอบสวน ของพนักงานสอบสวนมาก่อน เนื่องจากพยานหลักฐานนี้ เพิ่งปรากฏก่อนวันสืบพยานโจทก์ภายหลังการสอบสวน เสร็จสิ้นแล้ว ดังนั้นนายอ่วมผู้เสียหายจึงไม่อาจส่งมอบ พยานหลักฐานนี้ให้กับพนักงานสอบสวน เมื่อผู้เสียหาย มอบเอกสารภาพถ่ายข้อความจากเฟซบุ๊กดังกล่าวให้ กับพนักงานอัยการในวันสืบพยานโจทก์ พนักงาน อัยการย่อมมีดุลพินิจจะพิจารณาว่าพยานหลักฐานนี้ เป็นของจริงหรือของปลอม และพยานหลักฐานนี้มี น้ำหนักที่จะทำให้ศาลลงโทษจำเลยได้หรือไม่ อีกทั้ง พยานหลักฐานจะต้องไม่ทำให้เกิดความเสียหายต่อ ระบุคดีหรือทางราชการ ซึ่งจะเห็นได้ว่าเอกสารภาพถ่าย ข้อความจากเฟซบุ๊กของจำเลยดังกล่าว เป็นพยานหลักฐาน ที่สามารถเชื่อมโยงให้เห็นว่าจำเลยทำร้ายร่างกาย ผู้เสียหายจริงตามฟ้องของโจทก์ จึงเป็นพยานเอกสาร ซึ่งน่าจะพิสูจน์ได้ว่าจำเลยมีความผิด ประกอบกับพยาน หลักฐานนี้มีได้เกิดขึ้นจากการจงใจ มีคำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวงหรือมิชอบประการอื่น จึงสามารถ อ้างเป็นพยานหลักฐานได้ ตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๖ รวมทั้งศาลฎีกา ยังเคยวินิจฉัยในประเด็นพยานหลักฐานที่ไม่อยู่ใน สำนวนการสอบสวนของพนักงานสอบสวนมาก่อนว่า ศาลสามารถรับฟังเพื่อลงโทษจำเลยได้ (คำพิพากษา ศาลฎีกาที่ ๑๕๔๘/๒๕๓๕) เพราะฉะนั้นผู้เข้าสอบที่ เข้าใจบทบัญญัติมาตรา ๒๒๖ จดจำคำพิพากษา ศาลฎีกาที่ ๑๕๔๘/๒๕๓๕ และรู้ถึงทางปฏิบัติของ พนักงานอัยการ ก็สามารถทำข้อสอบในประเด็นนี้ได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๕๔๘/๒๕๓๕ วินิจฉัย

ว่า “โจทก์ร่วมเช่าซื้อรถยนต์คันที่ถูกจำเลยลักไปมาจาก ผู้อื่นแม้ว่าขณะเกิดเหตุการณ์สิทธิในรถยนต์ยังไม่โอน มาเป็นของโจทก์ร่วมก็ตาม แต่โจทก์ร่วมเป็นผู้ครอบครอง

รยนต์คันดังกล่าว เมื่อถูกจำเลยแย่งการครอบครอง โจทก์ร่วมยอมเป็นผู้เสียหายมีอำนาจร้องทุกข์และ เข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการโจทก์ได้ **ไม่มี** กฎหมายบังคับว่าเอกสารที่จะอ้างหรือนำสืบใน คดีอาญาจะต้องเป็นเอกสารที่ได้มีการสอบสวนและ อยู่ในสำนวนการสอบสวนเท่านั้น ดังนั้น ศาลอุทธรณ์ จึงชอบที่จะรับฟังบันทึกคำรับสารภาพแผนที่ บ้านจำเลย และภาพถ่ายประกอบพยานหลักฐานอื่น เพื่อลงโทษจำเลยได้ **แม้ว่า**เอกสารดังกล่าวจะมีใช้ เอกสารที่อยู่ในสำนวนการสอบสวนของพนักงาน สอบสวนก็ตาม”

ส่วนประเด็นที่สองตามข้อ (ข) จะง่ายกว่าประเด็น ที่หนึ่งข้างต้น เนื่องจากเป็นประเด็นที่ตรงตามตัวบท มาตรา ๒๓๓ กล่าวคือ ในชั้นพิจารณาของศาลชั้นต้น นายร่อนจำเลยอ้างตนเองเบิกความเป็นพยานตาม มาตรา ๒๓๓ วรรคหนึ่ง และระหว่างการถามค้าน ตัวจำเลย จำเลยเองนั้นเบิกความตอบคำถามค้านของ พนักงานอัยการ ยอมรับว่าใช้กำลังทำร้ายนายอ่วม

ผู้เสียหายได้รับบาดเจ็บจริง ต่อมาศาลชั้นต้นพิพากษา ว่าจำเลยกระทำความผิดตามฟ้องโจทก์ จากนั้นจำเลย อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลชั้นต้นว่า ศาลไม่อาจรับฟัง คำเบิกความตอบคำถามค้านของจำเลยประกอบพยาน หลักฐานอื่นของโจทก์เพื่อลงโทษจำเลยได้ ซึ่งกรณีนี้ มาตรา ๒๓๓ วรรคสอง บัญญัติเอาไว้ว่า “ในกรณีที่ จำเลยเบิกความเป็นพยาน คำเบิกความของจำเลยยอม ใช้ยื่นจำเลยนั้นได้ และศาลอาจรับฟังคำเบิกความนั้น ประกอบพยานหลักฐานอื่นของโจทก์ได้” ดังนั้น หาก ผู้เข้าสอบสามารถจดจำและเข้าใจตัวบทมาตรา ๒๓๓ ก็สามารถทำข้อสอบในประเด็นนี้ โดยประเด็นข้อ (ข) นี้ ศาลฎีกาก็เคยวินิจฉัยไว้แล้วเช่นกัน ตามคำพิพากษา ศาลฎีกาที่ ๙๖๐/๒๕๕๙ ซึ่งวินิจฉัยว่า “คำเบิกความ ของจำเลยตอบโจทก์ถามค้านว่าเคยถูกศาลพิพากษา ลงโทษจำคุกมาก่อน ย่อมใช้ยื่นจำเลยได้ ตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๓๓ วรรคสอง ข้อเท็จจริงจึงฟังได้ว่าจำเลยได้รับโทษจำคุกมาก่อน”

มุมมอง

ต่อจากหน้า ๒๖

กำหนดวันสอบข้อเขียนความรู้ชั้นเนติบัณฑิต สมัยที่ ๗๔ ปีการศึกษา ๒๕๖๔

ตามที่ สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ได้ประกาศเลื่อนการสอบข้อเขียนความรู้ชั้นเนติบัณฑิต ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๔ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ จากวันอาทิตย์ที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๕ และวันอาทิตย์ที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๕ ออกไป เนื่องจาก สถานการณ์ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Coronavirus Diseases 2019 : (Covid-19)) นั้น

เพื่อให้การสอบข้อเขียนอยู่ในช่วงปีการศึกษา และไม่เกิดความเสียหายแก่นักศึกษา อาศัยอำนาจตามข้อบังคับ เนติบัณฑิตยสภา พ.ศ. ๒๕๐๗ ข้อ ๕๐ วรรค ๔ และ ข้อ ๕๓ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการอำนวยการอบรมศึกษา กฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภาจึงกำหนดวันสอบข้อเขียนความรู้ชั้นเนติบัณฑิต ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๔ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ ในวันอาทิตย์ที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๕ สอบกลุ่มวิชากฎหมายอาญา และวันอาทิตย์ที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๕ สอบกลุ่มวิชากฎหมายแพ่งและพาณิชย์ สำหรับสถานที่สอบ ได้เพิ่มมหาวิทยาลัยรามคำแหง วิทยาเขตบางนา อีกแห่งหนึ่ง เพื่อเป็นการปฏิบัติตามมาตรการทางสาธารณสุข จึงขอให้ผู้เข้าสอบติดตามประกาศฝั่งห้องสอบที่ได้แจ้งให้ทราบ ในโอกาสต่อไป ทางเว็บไซต์เนติบัณฑิตยสภา (www.thethaibar.or.th)

สำหรับการสอบ ภาคสอง สมัยที่ ๗๔ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ กำหนดในวันอาทิตย์ที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๕ สอบกลุ่มวิชา กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และวันอาทิตย์ที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕ สอบกลุ่มวิชากฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จึงประกาศมาเพื่อทราบโดยทั่วกัน ครับ

ข้อสังเกตการใช้ระบบบันทึกคำพยาน ด้วยภาพและเสียงในคดีอาญา

มนต์ชัย ชนินทรลีลา*
ณัฐรังษ์ สมศักดิ์**

การบันทึกคำเบิกความพยานให้เข้าสู่สำนวนคดีอาญา จากประสบการณ์ตุลาการที่ผ่านมาผู้เขียนพบเห็นว่าการพัฒนาตั้งแต่จดคำเบิกความแบบ “อมความ” เก็บใจความสำคัญด้วยลายมือ การสั่งให้เจ้าหน้าที่หน้าบัลลังก์พิมพ์ติดตามคำบอก การใช้เครื่องบันทึกเสียงแบบม้วนเทปและแบบดิจิตอลแล้วส่งให้เจ้าหน้าที่หน้าบัลลังก์จัดพิมพ์ด้วยเครื่องพิมพ์ดีดและเครื่องคอมพิวเตอร์^๑ ซึ่งไม่อาจกล่าวได้ว่าเป็นการบันทึกคำเบิกความของพยานปากนั้นได้ถูกต้องตรงความเป็นจริงไปได้ทั้งหมด จนกระทั่งเมื่อประมาณ ๓ ปีที่แล้วผู้เขียนได้มีโอกาสเป็นผู้เริ่มทดลองนำร่องระบบบันทึกคำเบิกความพยานด้วยภาพและเสียงผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Hearing) ในห้องพิจารณาคดีที่ ๘๐๘ ศาลอาญา เพื่อขยายการทดลองนำร่องต่อไปยังศาลยุติธรรมทั่วประเทศรวม ๒๖๒ บัลลังก์ แต่ขณะนั้นก็ยังไม่มีกฎระเบียบข้อบังคับที่ชัดเจน จึงเกิดมีปัญหาการตีความในการทดลองนำร่องปฏิบัติตามประมวล

กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๒ วรรคสี่ และวรรคห้า^๒ อยู่หลายประการ

ในปัจจุบันได้มีโครงการติดตั้งระบบบันทึกคำพยานด้วยภาพและเสียง (e-Hearing) ซึ่งเป็น การบันทึกแบบทุกถ้อยคำทุกอย่าง โดยศาลยุติธรรมหลายแห่งกำลังทดลองนำร่องการบันทึกคำพยานด้วยวิธีการบันทึกลงในวัสดุซึ่งสามารถถ่ายถอดออกเป็นภาพและเสียง และมีข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการบันทึกคำเบิกความพยานในคดีอาญาโดยใช้วิธีการบันทึกลงในวัสดุซึ่งสามารถถ่ายถอดออกเป็นภาพและเสียง พ.ศ. ๒๕๖๔^๓ ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๔ อันเป็นวันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ทั้งนี้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการรับฟังพยานหลักฐานอันเป็นหลักประกันให้การพิจารณาพิพากษาคดีเป็นไปโดยเที่ยงธรรม และสามารถตรวจสอบถึงความถูกต้องได้

* ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๑ ช่วยทำงานชั่วคราวในตำแหน่งรองอธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง.

** ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะชั้นต้นในศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง.

^๑ กิตติพงษ์ เชิดชูจิต. ระบบบันทึกคำพยานในคดีอาญา. วิทยานิพนธ์หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, ๒๕๕๔, หน้า ๕๑ - ๕๙.

^๒ ในการสืบพยาน ให้มีการบันทึกคำเบิกความพยานโดยใช้วิธีการบันทึกลงในวัสดุซึ่งสามารถถ่ายถอดออกเป็นภาพและเสียง ซึ่งสามารถตรวจสอบถึงความถูกต้องของการบันทึกได้ และให้ศาลอุทธรณ์ศาลฎีกาใช้การบันทึกดังกล่าวประกอบการพิจารณาคดีด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับของประธานศาลฎีกา

ข้อบังคับของประธานศาลฎีกาตามวรรคสามและวรรคสี่ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกาและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้.

^๓ โปรดดูรายละเอียดใน : <https://oja.coj.go.th/th/file/get/file/20211020d41d8cd98f00b204e9800998ecf8427e142847.pdf>

สำหรับศาลชำนาญพิเศษดังเช่นศาลอาญาคดี ทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง ยังมีพระราชบัญญัติ วิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๗ (๓) วรรคหนึ่ง บัญญัติให้ศาลมีอำนาจมอบหมาย ให้เจ้าพนักงานคดีทำหน้าที่ช่วยเหลือศาลในการ บันทึกคำพยาน และข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยวิธีการดำเนินคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๒๑ บัญญัติว่าในกรณีที่มีการบันทึก คำพยานโดยวิธีการบันทึกลงในวัสดุซึ่งถ่ายทอด ออกเป็นภาพหรือเสียงหรือโดยใช้วิธีการอื่นใด ซึ่ง คู่ความและพยานอาจตรวจสอบถึงความถูกต้องของ บันทึกการเบิกความนั้นได้ ศาลอาจมอบหมายให้ เจ้าพนักงานคดีควบคุมและตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ของข้อความที่บันทึก ตลอดจนการจัดทำสำเนา ข้อความดังกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษรหรือสิ่งบันทึก อย่างอื่น และได้มีการออกกระเปียบศาลอาญาคดีทุจริต และประพฤติมิชอบกลาง ว่าด้วยขั้นตอนและวิธี ดำเนินการในการบันทึกคำเบิกความพยานด้วยภาพ และเสียง พ.ศ. ๒๕๖๐ ไว้แล้ว

สาระสำคัญของ “ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการบันทึกคำเบิกความพยานในคดีอาญาโดยใช้ วิธีการบันทึกลงในวัสดุซึ่งสามารถถ่ายทอดออกเป็น ภาพและเสียง พ.ศ. ๒๕๖๔” มีประเด็นที่น่าสนใจหลาย ประการ เช่น คดีทุจริตและประพฤติมิชอบถือเป็นคดี *ที่มีความสำคัญเป็นพิเศษ*ซึ่งต้องอาศัยความรู้เห็นของ พยานบุคคลอันสามารถนำวิธีการบันทึกภาพและเสียง (e-Hearing) มาใช้ในการสืบพยานได้ *เมื่อเห็นสมควร ศาลอาจสั่งให้มีการบันทึกคำเบิกความพยานโดยใช้ วิธีการบันทึกภาพและเสียงได้แต่ต้องแจ้งให้คู่ความ และพยานทราบล่วงหน้าก่อนวันนัดสืบพยานนั้น (เท่ากับไม่ต้องได้รับความยินยอมจากคู่ความและพยาน เสียก่อน) ศาลไม่ต้องบันทึกคำเบิกความพยานแบบเก็บ ใจความสำคัญอีก และไม่ต้องจัดพิมพ์เป็นเอกสาร อ่านให้พยานหรือคู่ความฟัง แต่จะให้เจ้าหน้าที่จัดทำ*

สรุปคำเบิกความแบบเก็บใจความสำคัญของพยานจาก ภาพและเสียงที่ได้บันทึกไว้หรืออาจจะสรุปคำเบิกความ ดังกล่าวทันทีในขณะที่พยานเบิกความ แล้วจึงให้จัด พิมพ์ขึ้น โดยเร็วในภายหลังก็ได้ โดยมีให้ถือว่าเป็น บันทึกคำเบิกความของพยานดังกล่าว แต่คดีที่สืบพยาน ประกอบคำรับสารภาพให้จัดทำสรุปคำเบิกความ ดังกล่าวเฉพาะกรณีเมื่อคดีต้องขึ้นสู่ศาลสูง คู่ความหรือ พยานสามารถขอตรวจดูและคัดถ่ายสรุปคำเบิกความ ของพยานดังกล่าวได้ รวมทั้งตรวจดูบันทึกภาพและ เสียงได้ภายใต้การควบคุมดูแลของเจ้าหน้าที่แต่ ไม่สามารถบันทึกหรือทำซ้ำข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น เป็นต้น

จากการทดลองนำร่องในศาลอาญาและการเริ่ม ทดลองนำร่องบันทึกคำเบิกความพยานในคดีทุจริตและ ประพฤติมิชอบ ผู้เขียนพบว่าวิธีการบันทึกคำเบิกความ พยานโดยใช้วิธีการบันทึกลงในวัสดุซึ่งสามารถถ่ายทอด ออกเป็นภาพและเสียง มีผลดีในการรับฟังและบันทึก คำให้การพยานเพื่อค้นหาความจริงของศาลได้อย่าง สะดวก รวดเร็ว ประหยัด และเที่ยงธรรมยิ่งขึ้น ทั้งยังมี ประโยชน์อีกหลายประการ เช่น ผู้พิพากษาไม่ต้องใช้ เวลาจำนวนมากไปกับการ “อมความ” จัดบันทึก คำเบิกความตามคำถามคำตอบของคู่ความแบบเดิม ต่อไปอีก ทำให้มีสมาธิในการใช้ดุลพินิจตรองตาม หลักตรรกวิทยาและจิตวิทยาในการสังเกตอาการปฏิกิริยา พยาน และควบคุมไต่สวนการพิจารณาคดีให้อยู่ใน ประเด็นแห่งคดีได้อย่างเต็มที่ ในส่วนของเจ้าหน้าที่เอง ก็ไม่ต้องพิมพ์คำให้การพยานแบบอมความทั้งหมด และศาลไม่ต้องอ่านคำเบิกความ โดยให้ถือบันทึกภาพ และเสียงเป็นคำเบิกความซึ่งสามารถตรวจสอบถึงความ ถูกต้องจากการย้อนดูภาพและเสียงที่บันทึกไว้ได้ จึงสามารถลดการโต้แย้งว่าการจัดบันทึกคำเบิกความ จะถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์หรือไม่ รวมทั้งศาลสูง สามารถพิจารณาบันทึกภาพและเสียงในการวินิจฉัย ข้อเท็จจริงได้โดยตรงดีกว่าการตรวจสำนวนอ่านจาก

การรวมความจำเป็นของสายการบิน หรือ ดังที่มีผู้กล่าวว่าสายการบินรับฟังเพียงพยานบอกเล่าที่สายการบินนั้นเองมาเป็นต้น ทั้งนี้ จากการทดลองจับเวลาที่ใช้ในการสืบพยานในศาลทรัพย์สินทางปัญญา และการค้าระหว่างประเทศกลางพบว่า ค่าเฉลี่ยจากการสืบพยานแต่ละครั้งประมาณ ๘๒ นาที จะเป็นเวลาที่พยานเบิกความเพียง ๓๙ นาที ส่วนอีก ๔๓ นาที หรือร้อยละ ๕๒.๖ จะเป็นเวลาที่ผู้พิพากษา เจ้าหน้าที่และผู้เกี่ยวข้องต้องเสียเวลากับการจัดทำเอกสารเบิกความ^๔ ดังนี้ จึงอาจกล่าวได้ว่าหากมีการนำระบบบันทึกคำพยานด้วยภาพและเสียงมาใช้แล้ว ย่อมทำให้เวลาที่ใช้ในการสืบพยานเพื่อนำข้อเท็จจริงเข้าสู่สำนวนรวดเร็วมากยิ่งขึ้นกว่าการรวมความในระบบเดิมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง

สำหรับปัญหาอุปสรรคที่ย่อมเกิดขึ้นจากการศึกษาและทดลองนำร่อง เช่น การจัดทำสรุปคำเบิกความแบบเก็บใจความสำคัญของพยานจากภาพและเสียงที่บันทึกไว้ของเจ้าหน้าที่อาจไม่มีประสิทธิภาพหรือไม่ถูกต้องสมบูรณ์เพียงพอ การย้อนตรวจดูบันทึกภาพและเสียงของคู่ความหรือพยานรวมทั้งผู้พิพากษาองค์คณะอาจไม่สะดวกและต้องใช้เวลามากขึ้น ศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาขาดความสะดวกในการเปิดใช้บันทึกภาพและเสียงเพื่อพิจารณาพิพากษาคดีเป็นต้น แต่ประเด็นที่สำคัญยิ่งผู้เขียนเห็นว่าเป็นคือการบริหารความเปลี่ยนแปลง และทัศนคติต่อระบบบันทึกคำพยานแบบใหม่ที่กำลังจะนำมาใช้ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

ปัญหาอุปสรรคที่จะเกิดขึ้นบ้างย่อมเป็นธรรมดาของการเปลี่ยนแปลงระบบ แต่ก็ก็เป็นสิ่งที่สามารถแก้ไขและพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางอาญาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นได้ เช่น การพัฒนาเพิ่ม

ศักยภาพเจ้าหน้าที่ในการเตรียมความพร้อมให้สามารถจัดทำสรุปคำเบิกความแบบเก็บใจความสำคัญของพยานโดยอาจให้เจ้าพนักงานคดี คู่ความและพยานช่วยตรวจสอบ รวมทั้งผู้พิพากษาอาจจัดบันทึกย่อส่วนตัวเพื่อใช้ในการเขียนคำพิพากษาต่อไป และในช่วงการทดลองนำร่องผู้พิพากษาก็อาจช่วยเจ้าหน้าที่ในการสรุปคำเบิกความแบบเก็บใจความสำคัญแล้วช่วยตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ทนายหรือคู่ความจำต้องมีผู้ช่วยจัดบันทึกย่อสาระสำคัญไปในที่สืบพยานและสามารถมาตรวจดูบันทึกภาพและเสียงเพิ่มเติมในภายหลังด้วยก็ได้ ผู้พิพากษาอาจมอบหมายให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ช่วยย้อนกลับไปตรวจสอบหรือสรุปคำเบิกความจากบันทึกภาพและเสียงบางช่วงให้ชัดเจนยิ่งขึ้นก็ได้ ศาลสูงสามารถประยุกต์ใช้วิธีพิจารณาคดีทางอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับระบบบันทึกคำพยานด้วยภาพและเสียง เป็นต้น

ดังนั้น เมื่อพิจารณาภาพรวมจากการทดลองนำร่องใช้ระบบบันทึกคำพยานด้วยภาพและเสียงดังกล่าวมาแล้วว่าน่าจะมีประโยชน์ในการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานของศาลมากกว่าการบันทึกคำพยานในระบบเดิม รวมทั้งในชั้นศาลสูงก็สามารถตรวจพิจารณบันทึกภาพและเสียงที่บันทึกไว้ทำให้สังเกตอาการกิริยาพยานได้เสมือนพยานมาเบิกความต่อหน้า โดยเฉพาะในปัจจุบันมีกฎระเบียบข้อบังคับที่ชัดเจนออกมาพร้อมด้วยเทคโนโลยีรองรับระบบการบันทึกคำพยานด้วยภาพและเสียงด้วยแล้ว จึงสมควรที่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาจักต้องปรับตัวและพัฒนาเตรียมตัวให้พร้อมกับการบันทึกคำเบิกความพยานด้วยภาพและเสียงที่กำลังจะพัฒนามาใช้ในการรับฟังพยานหลักฐานคดีอาญาแบบใหม่กันต่อไปในอนาคต

^๔ กิตติพงษ์ เชิดชูจิต. ระบบบันทึกคำพยานในคดีอาญา, หน้า ๕๙ - ๖๑.

สวัสดิ์ศึกรับ สมาชิกจุฬาสตราชาวเนติบัณฑิตยสภาและผู้อ่านทุกท่าน

เปิดจองหนังสือรวมคำบรรยาย ภาคสอง สมัยที่ ๗๔
ปีการศึกษา ๒๕๖๔ ตั้งแต่วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๔ จองผ่านระบบออนไลน์
<https://textbook.thethaibar.or.th>
(๑ ชุด มี ๑๖ เล่ม)

SCAN QR CODE

- รับผิดชอบเอง ราคาชุดละ ๑,๕๐๐ บาท
- รับทางไปรษณีย์ ราคาชุดละ ๒,๑๐๐ บาท
(ลงทะเบียน) (รวมราคาจัดส่งแล้ว)
- รับทางไปรษณีย์ ราคาชุดละ ๒,๗๐๐ บาท
(ด่วนพิเศษ EMS) (รวมราคาจัดส่งแล้ว)

หมายเหตุ : ผู้ที่เคยจองผ่านระบบออนไลน์แล้วท่านสามารถเข้าสู่ระบบได้โดยใช้หมายเลขบัตรประจำตัว ประชาชน ๑๓ หลัก
(ไม่ต้องลงทะเบียนใหม่)

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม โทร. ๐๒ ๘๘๗ ๖๘๑๔ และ ๐๒ ๘๘๗ ๖๘๐๑ - ๗ ต่อ ๑๐๖

อบรมหลักสูตรภาคจริยธรรมเนติบัณฑิต สมัยที่ ๗๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๓ ผ่านระบบออนไลน์

เนื่องจากสถานการณ์ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Coronavirus Diseases 2019 : (Covid-19)) ยังคงระบาดอยู่ เพื่อป้องกันมิให้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของเนติบัณฑิต สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภาตระหนักถึงความสำคัญของสถานการณ์ดังกล่าว คณะกรรมการอำนวยการอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา จึงมีมติในการประชุมครั้งที่ ๔๓๕ เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๔ เห็นชอบให้สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา จัดการอบรมหลักสูตรภาคจริยธรรมเนติบัณฑิต สมัยที่ ๗๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๓ ในวันอาทิตย์ที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ เวลา ๘.๔๕ - ๑๒.๐๐ นาฬิกา ผ่านระบบออนไลน์ จึงขอให้เนติบัณฑิต สมัยที่ ๗๓ ปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

๑. ให้ลงทะเบียนเข้าอบรมผ่านระบบออนไลน์ผ่านคิวอาร์โค้ด ตั้งแต่วันที่ ๗.๓๐ - ๘.๓๐ น. เท่านั้น โดยพิมพ์ ชื่อ - นามสกุล เลขประจำตัวนักศึกษา และลำดับที่พระราชทานประกาศนียบัตรเนติบัณฑิต

๒. เข้ารับการอบรมได้ที่ช่องยูทูป “บรรยายเนติบัณฑิตออนไลน์” ตั้งแต่วันที่ ๘.๔๕ - ๑๒.๐๐ น.

๓. ลงทะเบียนออกหลังจากจบบรรยายผ่านคิวอาร์โค้ดได้จนถึงเวลา ๑๓.๓๐ น.

ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามข้อบังคับเนติบัณฑิตยสภา พ.ศ. ๒๕๐๗ ข้อ ๕๕ วรรคสอง “สำหรับผู้ที่เข้ารับพระราชทานประกาศนียบัตรจะต้องผ่านการอบรมตามหลักสูตรภาคจริยธรรมเสียก่อน” จึงขอให้เนติบัณฑิตทุกท่านลงทะเบียนและเข้ารับฟังการบรรยายผ่านระบบออนไลน์ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดข้างต้น สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภาจะได้บันทึกรายชื่อผู้เข้ารับการอบรมและถือว่าท่านได้ผ่านการอบรมแล้ว

ติดตามข่าวสารได้ที่ www.thethaibar.or.th. หรือที่ www.facebook.com/eduservice.thaibar และสอบถามเพิ่มเติมได้ที่แผนกบริหารการศึกษา โทร. ๐๒ ๘๘๗ ๖๘๓๖

* กรรมการเนติบัณฑิตยสภา, ประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์ เนติบัณฑิตยสภา

ข่าว เนติบัณฑิตยสภา

มอบโล่และเงินรางวัลจากเงินกองทุนทายาทเจ้าพระยามหิธร

นายศักดิ์ดา ช่างรังษี เลขาธิการสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา มอบโล่และเงินรางวัลจากเงินกองทุนทายาทเจ้าพระยามหิธร จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท แก่นางสาวฐานิชา ธนบุญงาม ผู้สอบความรู้ชั้นเนติบัณฑิตได้ลำดับที่ ๑ สมัยที่ ๗๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ ณ ห้องประชุม ชั้น ๔ อาคารเนติบัณฑิตยสภา เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

มอบเงินบริจาคและปฏิทินตั้งโต๊ะ

ผศ.ดร.ศรีพัชรา สิทธิกำจร ผู้อำนวยการกองกลาง เนติบัณฑิตยสภา พร้อมพนักงานเนติบัณฑิตยสภา ในพระบรมราชูปถัมภ์ เข้ามอบเงินบริจาค จำนวน ๑๑,๕๐๐ บาท และมอบปฏิทินแบบตั้งโต๊ะ ให้กับมูลนิธิช่วยคนตาบอดแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ณ มูลนิธิช่วยคนตาบอดแห่งประเทศไทย กรุงเทพฯ เพื่อใช้ในการผลิตหนังสืออักษรเบรลล์ หรือผลิตสื่อการเรียนการสอนของนักเรียนในโรงเรียนสอนคนตาบอด เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๕

บรรณาธิการ||กลอง

เมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๐ นายความทั่วประเทศได้รวมตัวกันและก่อตั้ง “สมาคมทนายความ” เพื่อให้เป็นองค์กรทำหน้าที่เป็นตัวแทนของทนายความทั่วประเทศ ในการบำเพ็ญประโยชน์ต่อประชาชนและสังคมส่วนรวม ทั้งเอื้ออำนวยผลประโยชน์ดูแลสวัสดิการแก่ทนายความด้วยกัน ซึ่งต่อมาสมาคมทนายความได้ผลักดันร่างกฎหมายพระราชบัญญัติทนายความเข้าสู่สภาผู้แทนราษฎร จนกระทั่งเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๘ จึงประสบผลสำเร็จออกประกาศใช้เป็นกฎหมาย โดยพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงลงพระปรมาภิไธยในพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๕๒๘ เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๘ และมีผลบังคับใช้มาจนถึงปัจจุบันนี้ ดังนั้น ผู้ประกอบวิชาชีพทนายความจึงถือเอาวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ของทุกปีเป็น “วันทนายความ”

จุฬาราชมนตรีบัณฑิตยสถานฉบับนี้ ประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้ บทความ เนื่องจากปก เสนอเรื่อง “๒๐ กุมภาพันธ์ วันทนายความ” โดย ว่าที่ร้อยตรี ดร.ถวัลย์ รุยาพร กล่าวถึง ความเป็นมาของวันทนายความ และการก่อตั้งสภาทนายความ, บทความ ปัญหาจากข้อหาหรือกฎหมายที่น่าสนใจ เสนอเรื่อง “การจัดการมรดกชาวต่างชาติซึ่งมีทรัพย์สินมรดกอยู่ในประเทศไทย” โดย สิตางศุ์ ตั้งศิริ กล่าวถึง สำนักงาน ก. ขหรือถือว่ากรณีผู้ตายไม่มีทายาทในประเทศไทย สำนักงาน ก. ในฐานะเจ้าหนี้สามารถดำเนินการอย่างไร หรือมีแนวทางในการดำเนินการอย่างไร เพื่อนำเงินในบัญชีเงินฝากของผู้ตายมาชำระค่ารักษาที่ค้างจ่ายดังกล่าว, บทความ เจาะลึกกาเด่น เสนอเรื่อง “คำพิพากษาศาลฎีกาที่เกี่ยวกับกฎหมายยาเสพติดใหม่” โดย รังสิชัย บรรณกิจวิจารณ์ และ มนต์ชัย ชนินทรลีลา กล่าวถึงคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๗๒/๒๕๖๕, บทความ ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย เสนอเรื่อง “Data Security Law of the People’s Republic of China (PRC) (2021)” โดย พัชรานี เจริญานนท์ กล่าวถึง กฎหมายว่าด้วยความปลอดภัยของข้อมูลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน พ.ศ. ๒๕๖๔ และคำพิพากษาที่น่าสนใจ, บทความ “วิเคราะห์ข้อสอบกฎหมาย : วิธีการตอบและตัวอย่าง” โดย รวินท์ ชัยภักดิ์วิตรภักดิ์ เสนอเรื่อง “ข้อสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการอัยการ ตำแหน่งอัยการผู้ช่วย พ.ศ. ๒๕๖๓ (สนามใหญ่)” กล่าวถึง วิชากฎหมายพยานหลักฐาน, บทความเรื่อง “ข้อสังเกตการใช้ระบบบันทึกคำพยานด้วยภาพและเสียงในคดีอาญา” โดย มนต์ชัย ชนินทรลีลา และ ณีกรรณพงษ์ สมศักดิ์ กล่าวถึง การทดลองนำร่องการบันทึกคำพยานด้วยวิธีการบันทึกเสียงซึ่งสามารถถ่ายทอดออกเป็นภาพและเสียง และมีข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการบันทึกคำเบิกความพยานในคดีอาญา โดยใช้วิธีการบันทึกเสียงซึ่งสามารถถ่ายทอดออกเป็นภาพและเสียง พ.ศ. ๒๕๖๔ ทั้งนี้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการรับฟังพยานหลักฐานอันเป็นหลักประกันให้การพิจารณาพิพากษาคดีเป็นไปโดยเที่ยงธรรม และสามารถตรวจสอบถึงความถูกต้องได้ ปิดท้ายด้วย “มุมข่าว” โดย ประเมศวร์ อินทรชุมนุม

พบกันใหม่เดือนมีนาคม

กฤษฎา บุญยสมิต

ติดตามอ่านจุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภาฉบับย้อนหลังได้ที่เว็บไซต์เนติบัณฑิตยสภา

<http://www.thethaibar.or.th>

เอกสารเผยแพร่ความรู้ แจกฟรี ห้ามจำหน่าย

(สงวนสิทธิ์ใช้ในกิจการของแผนกประชาสัมพันธ์ เนติบัณฑิตยสภาเท่านั้น)

จัดทำโดย คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์เนติบัณฑิตยสภา จำนวน ๒,๕๐๐ เล่ม

เนติบัณฑิตยสภา เลขที่ ๓๒/๒ หมู่ที่ ๑๖ ถนนกาญจนาภิเษก แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๓๖

พิมพ์ที่ : บริษัท กรุงสยาม พิมพ์ชื่อ จำกัด

๔๓/๑๓๒ ถนนพรหลโยธิน แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐